Jaar — N. 275 Prijs per nummer : voor België 3 centiemen, voor den Vreemde 5 centiemen Telefoon : Redactie 247 - Administratie 2845 Zondag 3 OCTOBER 1915

Drukker-Uitgeefster
Maatschappij HET LICHT
bestuurder:
. DE VISCH. Ledeberg-Gent
. . REDACTIE . .
ADMINISTRATIE
POORT. 29. GENT

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij. — Verschijnende alle dagen.

ABONNEMENTSPRIJS
BELGIE
Drie maanden. . . . . fr. 3.25
Zes maanden . . . . . fr. 6.50
Een jaar . . . . . fr. 12.50
Men abonneert zich op alle postbureelen
DEN VREEMDE
Drie maanden (dagelijks verzonden) . . . . . fr. 5.75

Bekendmaking

Jozef Baeckelmans, bouwkunde, en Alexander Frank, handelaar, bij vonnis van 14 September 1915 van den veldkrijgsraad bij het Gouvernement te Brussel wegens verspieding ter dood veroordeeld, zijn heden morgen doodgeschoten.

Brussel, den 23e September 1915.

Generalgouvernement.

De X-stralen

VOORDRACHT GEHOUDEN IN HET «FEESTLOKAAL» OP DONDERDAG 30 SEPTEMBER, DOOR DEN HEER R. MALSCHAERT.

Geachte Toehoorders,

Het ligt niet in mijne bedoeling U een overzicht te geven van al die moeilijke en uitgebreide theoretische begrippen waarop de vorming en de eigenschappen der X-stralen zijn gesteund; daartoe zijn vele jaren van grondige studie noodig. Ik wil slechts trachten, U een denkbeeld te geven van het ontstaan der Xstralen en van de voornaamste eigenschappen aan die wonderbare stralen eigen.

Van al de wetenschappen, die in den loop der laatste jaren een krachtigen invloed uitoefenden op alles wat modern wordt genoemd, staan vooral twee mededingenrs aan het hoofd: De Scheikunde en de Electriciteit.

En alhoewel beiden geheel afzonderlijk schijnen te staan, is hun onderling verband zoo noodzakelijk, dat ze geheel en al afhankelijk van elkander zijn. — 't Is vooral de 19e eeuw die een krachtigen stoot aan den vooruitgang dezer twee wetenschappen heeft gegeven, vooral in de techniek en de Industrie; — en het is dan ook met recht dat de 19e eeuw het tijdperk der scheikunde en dat der Electriciteit wordt genoemd.

Maar ook reeds veel vroeger vinden wij beroemde geleerden die hun geheele leven aan de wetenschap hbben geofferd, en die dikwijls het slachtoffer hunner studiën werden. — De Geschiedenis der Wetenschappen is rijk aan de namen van hen, die door een vroegen dood of eene verwoeste gezondheid, de toewijding aan hun vak moesten bekoopen.

De X-stralen, werden door den beroemden geleerde Dr. Röntgen ontdekt, en wonderlijk, die ontdekking geschiedde slechts door toeval.

Verplaatsen wij ons, geachte Toehoorders, om ons een gedacht van die ontdekking te vormen, gedurende eenige oogenblikken in het natuur- en scheikundig laboratorium van Dr. Röntgen. Wij zien daar te midden van alle soort zonderlinge toestellen en fleschjes, een kleine glazen buis die met een zwart kartonnen omhulsel wordt bedekt, eenige elektrische draden, een bijzonder groote bobijn, eenige accumulatoren; ziedaar het geheele toestel waarmede Dr. Röntgen de Xstralen ontdekte.

Het was inderdaad gedurende een proef met die buis die, zooals wij later zullen zien, de naam van Crooksche buis draagt, dat zich een zonderling verschijnsel voordeed; want nauwelijks was het toestel in werking of daar begon een stukje platino-cyaanbarium lichtend te worden, 't is te zeggen, dat dit stukje een licht uitstraalde.

Dit verschijnsel nu, wekte een algemeene verwondering op, zoowel bij den professor zelf, als bij de half-slapende studenten, die opeens klaar wakker werden, misschien omdat ze zich maar half op hun gemak gevoelden; — hoe het ook zij, zoo iets had zich nog nooit voorgedaan.

Röntgen had, zonder het te weten, de Xstralen ontdekt. Oogenblikkelijk dacht hij, dat de stralen die van de Crooksche buis uitgingen, aangezien zij door het karton heendrongen, om het platino-cyaan-barium lichtend te maken, ook door andere lichamen zouden dringen.

Het is slechts te danken aan de buitengewone verstandige ontwikkeling waarmede dokter Röntgen was begaafd, dat een nieuwe weg voor de Xstralen werd geopend.

Immers, al degenen die zich met wetenschappelijke studiën bezig houden, worden dikwijls door zonderlinge verschijnselen verrast; — maar zeer weinigen weten, of kunnen daaruit nut trekken, en de tijd weeft er een sluier omheen, al dikker en dikker, tot dat misschien weer iemand komen zal, die met vaste hand dien sluier openscheurt.

Alvorens nu tot het ontstaan der Xstralen over te gaan, moet ik het een en ander mededeelen over het licht, en in eenige theoretische begrippen dringen.

Het licht, dat ons dagelijks door zoo'n verkwistende hand wordt geschonken, komt van de zon. — De dichter in zijn zoete taal spreekt van de gouden zonnestralen, en zijn hart jubelt, en vreugdetonen galmt het uit; — een lied van geluk, van liefde.

De Natuurkundige is minder poëtisch; — hij spreekt eenvoudig van het gewone witte licht; ja het gaat zelfs zoover dat hij dit licht onbarmhartig vernietigt, en er zeven kleuren uithaalt. — De scheikundige echter spant de kroon, die onderwerpt de lichtstraal aan een bijzonder streng verhoor, en komt daardoor te weten, welke metalen en andere lichamen er op de bron des lichts, de zon, te vinden zijn.

Maar zoowel de dichter, als de natuur- en scheikundige, alle drie zijn menschen, en alle menschen hebben toch die zelfde gedachte, dat de zonnestralen licht geven en dat wij zonder licht niet kunnen leven.

Maar wat beeten wij, wat verstaan wij door licht. Wij kunnen het niet bepalen, het licht zeggen wij, dat zijn trillingen van den licht-ether, die een bijzonderen indruk uitoefenen op ons oog, en ons alzoo een gewaarwording verschaffen, de gewaarwording van te zien.

De trillingen van den lichtether golven door het heelal en gieten blijdschap en leven, als een gouden stroom, in alle gevoelige schepselen.

Aan de bloemen schenkt het licht hare rijkste schakeeringen, aan den hemel zijn grondeloos blauw.

't Is het licht dat de morgen met rozen verft, dat de weide siert met jeugdig, malsch groen, de fruitboomen met een krans van witte en roode bloesems; millioenen ontluikende bloemkelken verrijzen door den toover des lichts.

Op de vleugels der vogelen, op de schubben der visschen, op de schelpen en vlinders strooit het zilver en goud, saffier en robijnen.

Alle bekoorlijke kleurspelingen welke hemel en aarde versieren, de luister der zon, pracht van den regenboog en het noorderlicht, het gloeien der Alpen, het is alles een voortbrengsel van het tooverpalet des lichts.

En zooals ik reeds zegde, wij kunnen maar geen juiste bepaling voor het licht vinden.

Wij noemen licht, wat wij kunnen zien, wat ons oog treft; maar moeder natuur is niet met onze zienswijze tevreden; zij vindt den mensch zoer ikzuchtig en daarin heeft zij gelijk. Want de mensch staat toch niet alleen op de aarde, en een blik in de dierenwereld, geeft ons voorbeelden van dieren, die vooral 's nachts goed zien, en bij dag volkomen blind zijn.

Het oog dezer dieren moet dus ook des nachts door lichtstralen worden getroffen, die voor den mensch volkomen onzichtbaar zijn. Voor die dieren is het dus licht; voor de menschen duisternis.

Er zijn dus stralen die ons oog niet kan zien, en nochtans bestaan zij en die zelfde zon die ons het mooie witte licht zendt, zendt ons tevens ook voor ons oog onzichtbare stralen.

Dit schijnt ons vreemd en nochtans is het zoo.

Van dit oogenblik dus, wordt de bepaling van licht voor ons als donkerder en donkerder.

Immers hoe verder de wetenschap doordringt, hoe meer de geleerden zich met die wetenschappelijke problema's bezig houden, die voor den gewonen mensch ontoereikbaar zijn, des te meer zien wij dat de natuur ons nog zooveel verborgen houdt, en dat hetgeen wij weten zoo gering, zoo onbeduidend is.

De ouden zegden: Eene kaars brandt in eene kamer, zij verlicht die kamer zoolang gij in die kamer aanwezig zijt, ga buiten en sluit de deur; er zal geen licht meer in de kamer zijn en nochtans brandt de kaars voort.

Er is geen licht zonder het menschelijke oog.

Dit argument is heel wonderbaar, en men ziet aanstonds hierin dat de mensch, koning der schepping, altijd zijn eigen ik op den voorgrond schuift.

Maar het menschelijke oog is maar een zeer weinig ontwikkeld werktuig en juist zooals de thermometer gevoelig is aan de verhooging of verlaging van den warmtegraad, zoo is ons oog gevoelig voor een zeer klein gedeelte van de lichtstralen die ons worden toegezonden, want hetgeen wij licht noemen kan niet vergeleken worden aan hetgeen de natuur door licht verstaat.

Op onze aarde zijn wij omringd door vaste, vloeibare en gasvormige lichamen, en wonderbaar, één zelfde lichaam kan die drie toestanden aannemen.

Een sprekend voorbeeld daarvan levert ons het water.

Reeds langen tijd hebben zich de geleerden met de studie dezer drie toestanden bezig gehouden, tot op zekeren dag eene nieuwe theorie al die geleerde hoofden op hol zou brengen.

En er werd in de geheele geleerde wereld een krachtigen strijd gevoerd, er werd zelfs gevochten als om leven en dood; maar wanneer ik spreek van vechten, dan moet gij niet denken, geachte toehoorders, dat al die geleerden maar elkaar in de haren vlogen of elkander bij de keel grepen, neen er werd slechts gevochten door middel van de pen en de macht van het woord.

Maar een schande blijft het toch, een schande voor de geheele geleerde wereld.

En waarom denkt gij nu dat ze vochten?

Wel om die nieuwe theorie, waarvan ik zooeven sprak. de theorie van den 4n toestand der lichamen.

Den 4n toestand, hoor ik u zeggen, den 4n toestand, wat is dat voor iets?

Ik wil trachten hier een kleine opheldering tegeven, want op dien 4n toestand is de vorming der Xstralen gesteund.

En nu moet ik u ook het een en ander mededeelen over de luchtledige buizen.

Wanneer wij in een glazen peervormige buis twee platina draden soldeeren (P en P') en door middel van een luchtpomp, de luchtdruk in die buis verminderen, zoo zien wij dat, wanneer wij door de twee draden een electrische stroom zenden, komende van een klos van Rühmkorf, de volgende verschijnselen zich voordoen:

Eerst springen tusschen P, P' knetterende vonken over; maar naarmate de luchtdruk vermindert, verandert ook de vorm der vonken geheel en al, en neemt men een schitterend lichtverschijnsel waar.

Wij hebben dan een zoogezegde Geisslersche buis bekomen.

Wij willen die buizen nu een weinig nader onderzoeken.

De twee draden noemt men **Electroden**; de positieve electrode noemt men **anode**, de negatieve **kathode**.

Is de luchtdruk in de buis 60 mm. of de gewone atmospherische druk dan springen geene vonken over; vermindert men hem tot 30 mm. dan neemt men reeds zeer zwakke, blauwachtige stralen waar die van de electroden uitgaan.

Bij 10 mm. druk vertoond zich een helle violette band. Deze band gaat niet in rechte lijn door, en vult ook niet de geheele breedte der buis op.

Wordt de luchtdruk nog minder: 1 tot 3 mm. dan wordt dit violette licht breeder. Het eigenaardige is, dat dit licht als het ware uit lagen bestaat.

Gaat men met de luchtdrukvermindering tot beneden 1 mm. door, dan worden de verschijnselen minder schitterend, aanstonds neemt de donkere ruimte tusschen de kathode en het positieve licht toe en wordt deze bij verdere verdunning steeds grooter. Ten slotte is het licht tot op een zeer klein puntje na, geheel verdwenen.

Wij hebben alsdan een Crooksche buis bekomen (naar den naam van den grooten geleerde Crooke).

Is men tot die luchtverdunning gekomen dan is de lucht in die buis tot den 4n toestand gekomen, men noemt dien toestand **Radiantentoestand.**

Alle luchtverschijnsel is alsdan uit de buis verdwenen, doch nu doet zich een ander verschijnsel voor.

Van de negatieve electrode (kathode) gaan er stralen uit, die, waar zij het glas treffen, dit glas lichtend maken, men noemt dit fluoresceeren.

Sommige lichamen (phosphorus) stralen ook licht uit, men noemt dit **phosphoresceeren.**

De stralen, die van de kathode uitgaan en het glas doen phosphoresceeren noemt men **kathodestralen.**

Van de plaats nu waar het glas lichtend wordt gaan de Xstralen uit.

Ziedaar hoe de Xstralen ontstaan.

Wij willen thans met eenige merkwaardige eigenschappen van de Xstralen kennis maken.

Ik lees hier eenige aanteekeningen uit een boek door Dr. Röntgen geschreven: «Mémoires de Röntgen», voor.

(Slot volgt).

Marten de leugenaar

De **Gazette van Brussel** bevatte in zijn nummer van zaterdag 25 September, een brief uit Gent, die een weefsel was van leugen en verdachtmakingen.

Er was in die correspondentie spraak van de heropening van den Franschen Schouwburg.

Volgens den briefwisselaar die teekent Marten Meemis, heeft schepen De Weert stappen aangewend bij den heer von Keudel, chef der Civilverwaltung in onze stad, om de heropening van den Grooten Schouwburg te bekomen.

Ware zulks echt, dan zou daar niets schandelijks in gestoken hebben, aangezien men de toelating der duitsche overheid moet hebben, alvorens men eene dergelijke zaak kan bespreken en eene beslissing nemen.

Maar de schepen De Weert heeft die stappen nu eenmaal **niet aangewend, noch persoonlijk, noch schriftelijk.**

Eerste leugen dus!

M. von Keudel zou aan den heer De Weerdt verweten hebben dat hij beter voor de Vlaamsche kunstenaars zou zorgen.

Tweede leugen dus, daar M. de schepen De Weert geen woord gewisseld heeft over die zaak met M. von Keudel.

Marten, de leugenaar, schrijft dat geheel de zaak van de heropening van het theater uitging van den Bond der Hotelhouders en Neringdoeners rond den Grooten Schouwburg en den Kouter.

Derde leugen, die Bond — als hij bestaat, wij weten het niet — heeft zich van die zaak niets aangetrokken, dat is bepaald zeker.

De heer Clément, de eigenaar van het «Hôtel de la Poste», zou in geval van deficit, maandelijks zijn tusschengekomen voor 5.000 franken.

Vierde leugen; de heer Clement heeft zich daar niets van aangetrokken, aangezien de Bond der Hotelhouders, waarvan de heer Clement de voorzitter is — volgens Marten — zich zelf met de zaak niet ingelaten heeft.

Vijfde leugen. De heer Edmond De Loose zou de secretaris zijn van dit hotelhouderscomiteit. De achtbare heer De Loose heeft met dat comiteit niets te maken.

Misschien vervult hij wel die functie bij het voorloopig comiteit der artisten en liefhebbers, die ijverden voor de heropening van den Franschen Schouwburg. Dit heeft met den Hotelhoudersbond niets te maken.

En na het leugenartikel gelezen te hebben van de **Gazette van Brussel** is M. De Loose zoo fijngevoelig geweest, zijn voorstel schriftelijk in te trekken bij het Schepencollege en dus ook bij den Raad, waarin hij ons dunkens ongelijk had. Men stoort zich aan zoo weinig niet.

* * *

De schepen De Weert wordt in dat artikel voorgesteld, als de woordvoerder der franskieljons, en als handelde om, bij middel der concurrentie van den grooten schouwburg, de vertooningen van het vlaamsch kunstgenootschap te schaden en **«de dagelijksche boterham der vlaamsche kunstenaars te bedreigen.»**

't Is zoodanig onwaar dat hij het is, **hij vooral,** die de heropening van den Franschen Schouwburg bestreden heeft en op een ingezonden rekwest, besloten heeft tot **het niet heropenen van den Franschen Schouwburg,** eene opinie die wij geenszins met hem deelen.

Maar het College en de Commissiën hebben den heer schepen De Weert gelijk gegeven. Er stond aan den gemeenteraad, in zijne zitting van maandag 27 September laatst, niets anders te doen dan te volgen in plaats van nuttelooze, tijdstelende discussies te voeren, waarin wij schier onvermijdelijk geklopt zouden geworden zijn.

EENE VERKLARING VAN SCHEPEN ANSEELE

Onze gezel was door ongesteldheid belet geweest de zitting bij te wonen, waarin het ontwerp van de heropening van den Grooten Schouwburg in het college was besproken geworden.

Zooniet, zegde gezel Anseele, zou ik mij voor de heropening van den Franschen Schouwburg hebben verklaard.

Ik had dat ook beloofd aan diegenen die mij gevraagd hadden hen te steunen.

Ik kan dus niet wit zeggen tegen die menschen en zwart stemmen hier. Ik heb mij liever in dees geval te onthouden.

Wij deelen deze opinie en keuren de duidelijke verklaring van gezel Anseele **ten volle goed.**

Maar het heropenen of gesloten blijven van den Franschen Schouwburg is nu in geen geval een dogma.

Elkeen mag daar de opinie op nahouden die hij goedvindt.

En het is juist daarom dat wij het artikel van Marten de leugenaar willen weerleggen, waarin hij M. De Weert vuil wil maken, wanneer deze schepen zich alleszins eerlijk en korrekt heeft gedragen.

Iemand bestrijden, dat willen wij en dat doen wij, maar zijne handelwijze valsch en leugenachtig voorstellen, dat niet of nooit.

Zoo ook, hebben wij niet gewild, dat de heer schepen De Weert valschelijk beticht werd van daden, die hij niet gepleegd heeft en inzichten die hij niet had.

Wij aanzien deze uitleggingen als goed en eerlijk, en wij meenen onzen plicht gedaan te hebben. F. H.

De sluiting der Allumettenfabriek te Ninove.

Heer Opsteller van «Vooruit»,

In twee nummers van 14, 17 en 19 courant verschenen er ten mijnen opzichte 3 onjuiste en lasterlijke artikelen.

Om den laster bekommer ik mij niet. daar hij het werk schijnt te zijn van enkele kleingeestige en twistzieke mijner werklieden.

Ik wil alleen door een kleine uitlegging doen uitschijnen dat er absoluut in den waren zin van 't woord van geen loonaftrok kan spraak zijn, enkel wijziging van tarief zooals namens blijkt uit onderstaande tafel:

MOLENWERKERS

Vóór de wijzigingen van den tarief

Quinzaines	Per uur	Gemiddeld loon
17-30 Juli 1914	0,457	
24 April-7 Mei 1914	0,326	0,38 1/10 p.uur
5-18 Juni 1914	0,37	
	1,153	

Na de wijzigingen van den tarief

Quinzaines	Per uur	Gemiddeld loon
16-28 Februari 1915	0,448	
1-15 Maart 1915	0,411	0,44 1/10 p.uur
1-15 September 1915	0,465	
	1,324	

Zoodus het gemiddeld loon is gestegen van 38 tot 44 cent. = 6 centiemen per werkuur.

KISTENMAKERS

Vóór de wijzigingen van den tarief

Quinzaines	Per uur	Gemiddeld loon
2-16 Juli 1914	0,413	
17-30 Juli 1914	0,438	0,412 per uur
	0,851	

Na de wijzigingen van den tarief

Quinzaines	Per uur	Gemiddeld loon
1-15 Oogst 1915	0,39	
16-31 Oogst 1915	0,51	0,45 per uur
	0,90	

Zoodus het gemiddeld loon is gestegen van 0,412 tot 0,45 cent. = 3 centiemen 8 per werkuur.

VULDERS

Vóór de wijzigingen van den tarief

Quinzaines	Per uur	Gemiddeld loon
17-30 Juli 1914 20 vulders hebben totaal ontvangen	383 fr.	0,19 3/10
op totaal werkuren	1979	

Na de wijzigingen van den tarief

Quinzaines	Per uur	Gemiddeld loon
1-15 September 1915 de 20 zelfde vulders hebben totaal ontvangen	323 fr.	0,22 2/10
op totaal werkuren	1452	

Nummers der vulders:

183, 184, 185, 187, 191, 192, 193, 195, 197, 200, 202, 205, 210, 211, 214, 216, 218, 219, 220, 222.

Zoodus vermeerdering van het gemiddeld loon van 19,3 tot 22,2 = circa 3 centiemen per uur.

(Al deze cijfers zijn genomen op werktijden, zich gelijkende en getrokken uit het officieel betaalboek der Firma, dat ter inzage is gehouden van deskundigen die mijne bewijzen mocht betwijfelen.)

De fabriek heb ik laten sluiten voorwaardelijk den 14 September laatst, om het enkel feit dat binst ik met eenige der bijzonderste vakvereenigde werklieden der fabriek aan het onderhandelen was, een hunner zich liet overgaan tot grove taal en bedreigingen uitte tegenover mij in mijn bureel.

Ik heb sinds dit besluit geheven en de straf beperkt tot enkele personen (Ik zal dien maatregel nochtans heffen — behalve voor 2 leden die zich onbetamelijk nopens mij gedroegen — zoohaast ik van schrijver der artikelen door uw dagblad de van hem gewenschte eerherstelling zal hebben genoten op de wijze die ik hem heb voorgeschreven) als voorbeeld voor de anderen opdat men mochte begrijpen dat men niet onbestraft de fabriek in opstand brengt en zonder reden het bestuur beleedigt, en om aan de twistzoekers tevens te doen inzien dat het niet genoegt, zich zonder stellige daadzaken te beroemen en betrouwen op politieke hulp en ruchtbaarheid om in troebel water te visschen zelfs ten laste hunner werkbroeders, zooals sommige werklieden der fabriek het dachten.

Ontvang, Heer Opsteller, met vraag tot inlassching, mijne beleefde groeten.

Usine n. 7 te Ninove

Een Directeur: D. Lambrechts.

ONS ANTWOORD

In zijne bewijsvoering tracht de heer Lambrechts ons te doen begrijpen, dat er geen loonaftrok is gepleegd; meer nog, dat het gemiddeld loon is gestegen.

Wij betwisten de cijfers van den heer Lambrechts niet, wij gelooven en zijn overtuigd dat deze cijfers juist zijn, doch zulks neemt niet weg, dat wij gelijk hadden als wij schreven, dat er aftrok (volgens den heer Lambrechts **wijzigingen**) aan de tarieven zijn gebracht. Immers deze werd gebracht van 22 fr. op 20 fr. de honderd duizend voor de molenwerkers.

Dat het loon dank zij eene betere werkorganisatie, wat den heer Lambrechts tot eere

strekt, is gestegen, is ook vooral aan deze werklieden te wijten, daar zij thans al doen wat in hunne macht bestaat om meer te produceeren, dus hun loon te verhoogen — iets wat de heer Lambrechts er vergeet bij te voegen.

Voor wat de kistenmakers aangaat, schijnt het dat er eene overeenkomst bestond tusschen den heer bestuurder en de werklieden. Doch ook hier zijn de tarieven gewijzigd.

Wij betreuren dat de heer Lambrechts, ondanks wij in onze artikelen klaar lieten doorschijnen, dat wij van wege de werklieden geene de minste inlichting konden bekomen, hij niettemin zeven werklieden op straat heeft gezet, om... een voorbeeld te geven aan de anderen!

Wij betreuren zulks omdat deze werklieden ganach onplichtig waren in deze zaak.

Wij denken ook dat ieder onbevooroordeeld mensch zal begrijpen dat ons doel geenszins was eene lastercampagne tegenover den heer Lambrechts.

Wat wij beoogden en steeds zonder omzien zullen doen, was doen inzien, dat men de werklieden, reeds zoo zeer beproefd, niet straffeloos als willoozen behandelt.

Wij houden ons geenszins bij persoonlijkheden op, doen enkel onzen plicht en bestrijden, als socialisten, enkel het kapitalisme met zijnen aanhang, den eeuwigen vijand onzer werkersklas.

Om te sluiten vragen wij den heer Lambrechts, dat hij dien onrechtvaardigen maatregel zou heffen en de zeven werklieden, zonder onderscheid, zou aanvaarden; hij zou hierdoor doen zien, dat hij in werkelijkheid het werkvolk genegen is en de achting en den eerbied verwerven van al zijne onderhoorigen.

Pol Van de Steen.

ONS ZONDAGSBLAD

De vorige week werden Isidoor Devos en Pieter Heckers herdacht in onze kolommen; deze week wordt de bestuurder van ons Conservatorium gehuldigd in eene korte levensschets, waarbij een mooi portret zijner uitdrukkingsvolle trekken is gevoegd.

Emile Mathieu, zoon zijner werken, bewees onschatbare diensten aan de inrichting der concerten welke, tijdens dit verschrikkelijk jaar, in ons Feestlokaal plaats grepen. Zijne welvervulde loopbaan, aan kunst gewijd, ontving hier in zekeren zin hare bekroning. Het was één opoffering zonder weerga; de schrijver der biographie onderlijnt ze met recht.

Onder Slot, de vermakelijke humoreske, komt in het nieuw verschijnend nummer tot hare ontknooping. **Flirt,** van de hand van een onzer jongeren, verraadt zekere neiging naar het decadente, maar daarbij veel aanleg, en groote taalmeesterschap. Spoedig vindt Ray Vere den weg waarin hij blijvend werk zal leveren.

Gondola — een jong dichter — beproeft zijn krachten in eene **Trilogie, die** onmiddellijk het vervolg van **Mijnheer Luchtervelde** voorafgaat. Aldus hebben we weer een puik nummer van hooge letterkundige waarde.

Bij al het mooie dat het volgend nummer ons brengen zal, komt eene prachtige buitentekst plaat: **De Naoogsters** naar het beroemde tafereel van Millet. Van nu af vestigen w' er de aandacht op onzer getrouwe lezers.

Europeesche Oorlog

In West-Vlaanderen en in 't Noorden van Frankrijk

Officieele telegrammen

Uit Duitsche bron

Groot Hoofdkwartier, 1 Oktober 1915.

Westelijk oorlogsterrein

Vijandelijke monteurs beschoten vergeefs de omgeving van Lombartzijde en Middelkerke.

Een nieuwen aanval beproefden de Engelschen gisteren niet weer. Onze tegenaanvallen noordelijk van Loos deed bij heftigen vijandelijken tegenweer verderen vooruitgang; eenige gevangenen, twee machiengeweren en een mijnenwerper bleven in onze handen.

Pogingen der Franschen, om oostelijk van Souchez en noordelijk van Neuville terrein te winnen, mislukten.

In Champagne mislukte een met sterke krachten ondernomen vijandelijke aanval oostelijk van Aubérive. Evenzoo vergeefs waren alle Fransche aanvallen in de streek noordwestelijk van Massiges, waaraan troependeelen van zeven verschillende divisies deelnamen.

Het getal der bij de aanvallen in Champagne tot hiertoe genomen gevangenen is op 104 officieren, 7019 man gestegen. Gunstige mijnontploffingen beschadigden de Fransche stelling bij Vauquois.

Fransche vliegers wierpen bommen op Hénin-Liétard, waardoor acht Fransche burgers gedood werden. Wij hadden geene verliezen.

Oostelijk oorlogsterrein

Legergroep van generaal-veldmaarschalk von Hindenburg.

Westelijk van Dunaburg, bij Grendson, werd eene verdere stelling van den vijand bestormd. In gevechten oostelijk van Madzio! evenals op het front tusschen Smorgon en Wischnew zijn Russische aanvallen onder zware verliezen afgebroken. De legergroep nam gisteren 1360 gevangenen.

Legergroep van generaal-veldmaarschalk Prins Leopold van Beieren

De vijand herhaalde zijne vergeefsche gedeeltelijke aanvallen. Alle aanvallen zijn afgewezen. Zes officieren, 494 man en zes machiengeweren vielen in onze handen.

Legergroep van generaal-veldmaarschalk von Mackensen

De toestand is onveranderd.

Legergroep van generaal von Linsingen

Onze aanval gaat voort.

Het aantal der in de maand September door de Duitsche troepen in 't Oosten genomen gevangenen en de hoogte van den overigen buit bedraagt: 421 officieren, 95464 man, 37 kanonen, 298 machiengeweren, een vliegtuig.

Opperste Legerbestuur.

Uit Fransche bron

PARIJS, 1-10-15.: Eerste bericht: In Artesie nam de vijand onze nieuwe stellingen ten O. van Souchez onder heftig vuud.

In Champagne bezetten wij verschillende stellingen in de loopgraven der tweede duitsche verdedigingslijn ten W. van den heuvel van Tahure en ten W. van de hoeve Navarin.

Op deze stelling overschreden eenige onzer troepen de duitsche lijn en gingen verder vooruit, maar hun vooruitkomen kon door heftig vijandelijk spervuur der artillerie en zeer heftig flankenvuur niet behouden worden. Onze troepen behouden de veroverde punten der tweede vijandelijke lijn in hun bezit.

Ten Z. van Ripont verbreedde en volledigden wij de verovering der eerste duitsche lijn, doordien wij een gewichtig steunpunt, Ouvrage de la défaite, genoemd, innamen. Op het overige front was de nacht rustig. Trots ongunstig weder wierpen onze vliegeniers bommen: Bazancourt in Suippedal, Marmereville, Pont Tavergor, St-Hilaire le Petit, werden met bommen belegd.

Tweede bericht: In België ondersteunt zware artillerie de onderneming der engelsche vloot tegen de duitsche kustbatterijen. Geene beduidende gevechten in Artesië. De vijand betoonde werkzaamheid in de omgeving van Roye; eene sterke vijandelijke verkennersafdeeling werd door ons vuur aangevallen. Voor Beaurzaigres deden wij verschillge mijnen springen, welke duitsche loopgraven vernielden.

In Champagne wonnen wij terrein ten N. van Le Mesnil en verder ten O. tusschen hoogte 199 (N. van Massiges) en den weg van Ville sur Tourbe naar Cornay en Dormois. Een vijandelijk tegenaanval kon in de schans «la Défaite» weder voet stellen, een tweede heftige tegenaanval in 't zelfde gebied werd door ons teruggeslagen;

De opruiming der oude duitsche stellingen gaf ons de gelegenheid de veroverde kanonnen te tellen.

Een vliegeskader belegde Guinicourt met bommen. Al de vliegtuigen keerden goed terug.

* * *

De oorlog tusschen Italië en Oostenrijk-Hongarije

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 1 Oct. 1915. — Aan het Tiroelsch en het Karintisch front hadden gisteren slechts kanongevechten plaats. De reeds gemelde aanvallen tegen onze versterkte linie westelijk van het Bombaschgraf werden door de brave Salzburger schutters afgeslagen. Gisteren vroeg vielen de Italianen den Mrzli Brh en de Zuidwestelijke hellingen van dezen berg met sterke krachten driemaal vergeefs aan. Daarbij leden zij zeer zware verliezen. Aanvalspogingen tegen enkele punten van het Tolmeinsch bruggenhoofd werden evenzoo als altijd, afgewezen.

Uit Italiaansche bron

ROME, 1-10-15: In het gebied van Stilfser Joches duurt onze offensieve bij Cevedal tusschen ijs en sneeuw voort om 't gebied van kleine vijandelijke afdeelingen te zuiveren.

In boven Cordevole werd de werkzaamheid der vijandelijke artillerie sedert eenige dagen heftiger. Onze artillerie nam gisteren bij Sief een vijandelijke kolom onder vuur, die zich terugtrok.

In Karinthië en in 't gebied van Flitch kleine gevechten. Een vijandelijk watervliegtuig wierp bommen op Porto Buso. Een onzer vliegtuigen wierp bommen op eenige plaatsen op Karst.

* * *

Aan de Russisch-Poolsche-Galicische grens

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 1 October 1915. — In Oost-Galicië is niets bijzonders voorgevallen. Bij Nowo-Aleksiniec mislukte een Russische aanvalspoging onder ons artillerievuur, reeds in de voorbereiding. Aan de Ikwa en in 't Wolkynische vestingsgebied geene verandering van den toestand.

In 't Korminbekken wonnen onze verbondenen opnieuw terrein. Russische tegenaanvallen werden afgeslagen. Vijf oostenrijksch hongaarsche eskadrons namen bij zulken aanval van den vijand 2 officiers en 400 man gevangen en veroverden een machiengeweer. In de laatste twee gevechtsdagen vielen in in deze streek tien officieren en 2400 man van den vijand in gevangenschap.

Uit Russische bron

PETROGRAD, 1 Oktober, (Pet. Tel. Ag.) Mededeeling van den grooten generalen staf:

In de streken van Riga en Dunaburg geen belangrijke wijzigingen.

In de buurt van Dunaburg vermindert het geschutvuur niet en de gevechten worden met dezelfde hardnekkigheid voortgezet.

In het Norotsj-dal en in de streek van Wileika hebben wij een offensief van den vijand afgeslagen.

In de streek bij den spoorweg ten zuidoosten van Ochmiany zijn de Duitschers erin geslaagd zich van het dorp Lastziantze meester te maken, waaruit wij hen echter later weer verdreven. De hardnekkige aanvallen van den vijand op dit punt zijn opnieuw begonnen. Op verschillende plaatsen gaat de vijand voort orkanen van geschutvuur te ontketenen. Op een sector van een enkel regiment in deze streek zijn gisteren 10.000 zware projectielen geworpen.

Een hevige strijd is in de buurt van het dorp Litwy, zuidoostelijk van het station Baranowitsji, aangevangen.

Ten zuiden van Pripiat en op 't Galicische front zet de vijand op vele punten aanvallen in, waaraan belangrijke troepenmachten deelnemen. Bij de overgangen van de Styr, in de buurt van Kolki, zijn verscheidene gevechten geleverd met vijandelijke afdeelingen. Na een hardnekkig gevecht hebben wij de loopgraven in het dorp Orobieuwka, noordwestelijk van Tarnopol, bezet.

* * *

De oorlog tegen Servië

Uit Oostenrijkschen bron

WEENEN, 1 October 1915.— Niets nieuws

* * *

OP ZEE

Botsing van Amerikaansche onderzeeërs met den stoomer Supply

AMSTERDAM, 1 Oct. 1915. — De Amerikaansche duikbooten S. 1, S. 2 en S. 3 zijn na eene melding der New-Yorksche bladen uit Honolulu met den stoomer «Supply» gebotst en zwaar beschadigd geworden.

Getorpedeerd

W. T. B. — MANDAL, 1 Oct. — De bark « Actie » met eene houtlading uit Kragerö naar Leith onderweg, is woensdag door een Duitschen onderzeeër 20 zeemijlen zuidelijk van Kaap Lindesnäs in brand gestoken geworden. De onderzeeër heeft een boot met de uit elf koppen bestaande bemanning naar de kust bij Kaap Lindesnäs gesleept.

KONSTANTINOPEL, 30 Sept. 1915. — Zooals hier bericht werd is de Fransche stoomer Sydney bij Kaap Malta getorpedeerd.

Mijnenveld

W. T. B. — ROTTERDAM, 1-10-15: «Maasbode» meldt dat de Engelsche admiraliteit een nieuw mijnenveld gelegd heeft maar dat enkel de admiraliteit bekend is met de ligging ervan.

In het Buitenland

In Nederland

In de Partij

De afdeeling S. D. A. P. IX heeft partijgenoot J. van den Tempel, secretaris van het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen, candidaat gesteld voor den openvallenden zetel Vliegen in de Tweede Kamer, die zijn ontslag heeft aangenomen.

Gift

De heer J. B. van Overeem, beheerder van het stoomschip «Koningin Emma» heeft aan het Belgische Roode Kruis een bedrag van 225 fr. doen toekomen, dat onder de passagiers van dat schip was ingezameld vóór het door de ramp getroffen werd.

Deze gift is door den heer Van Overeem aan de Belgische locatie afgedragen.

Mijnen

Door te IJmuiden binnengekomen haringloggers wordt gerapporteerd, dat op en nabij de 55° 20' N.-B. en 2° 54' O. L. mijnen zijn gestrooid geworden, welk gebied dus gevaar voor de visscherijschepen oplevert.

Aangekochte luchtvaartuigen

AMSTERDAM, 30 Sept. 1915. — Volgens het blad «De Telegraaf» heeft de Hollandsche regeering het Fransche luchtschip evenals een Engelsch vliegtuig n. 1139, die het eerste in Zuid-Beveland, het tweede bij Cadzaad geland waren en diensvolgens geïnterneerd, afgekocht. Beide luchtvaartuigen werden naar Hellevoetsluis, op de Rijkswerf, gebracht.

* * *

In Zwitserland

Gebrek aan grondstof

De Zwitsersche papierfabrieken verkeeren in groote moeielijkheden door gebrek aan grondstoffen. Zij kunnen alle gedane bestellingen niet uitvoeren en hebben voor die, welke wel uitgevoerd kunnen worden, de prijzen aanmerkelijk moeten verhoogen.

* * *

In Frankrijk

Een erg geval te Lyon

Men meldt uit Lyon dat de technische bestuurder en tal van werklieden der vliegtuigfabriek Voisin aangehouden werden. Zij worden beschuldigd van op deelen van vliegtuigen, valsche stempels der staatsambtenaars geslagen te hebben, die belast zijn met het in ontvangst nemen der aangekochte vliegtuigen.

Ernstige verwonding van een Fransch generaal

De « Figaro » meldt dat Generaal Gremier zwaar aan de dij gewond werd tengevolge eener mijnontploffing in het Satoryveld. Een kapitein en twee sapeurs liepen eveneens verwondingen op.

* * *

In Italië

Choleragevallen

De « Lokal Anzeiger » verneemt uit Zwitserland, dat er in Italië choleragevallen zouden zijn voorgekomen en dat te Chiasso nu strenge geneeskundige controle plaats heeft op de uit Italië komende reizigers.

* * *

In Engeland

Geïnterneerd

LONDEN, 30 Sept. 1915. — Volgens eene melding der «Westminster Gazette» zijn in Londen maandag avond nogmaals 700 vijandelijke onderdanen geïnterneerd geworden.

« Koning Albert's boek »

De Engelsche romanschrijver Hall Caine heeft in een boek onder bovenstaanden titel eene verzameling van oordeelvellingen over koning Albert en over het Belgische volk, uitgegeven. De opbrengst der editie is ten bate van het Belgisch ondersteuningsfonds.

* * *

In Rusland

Het Russische ministerie

PETROGRADE, 1 Oktober. (P. T. A.) Het geheele kabinet vertrekt hedenavond naar het keizerlijk hoofdkwartier.

Eene verklaring van den heer Goremykine

De Russische minister-president, de heer Goremykine, heeft de volgende verklaring afgelegd aan eene delegatie van liberale afgevaardigden der Doema en vertegenwoordigers der financiers: «De regeering is geen duim afgeweken van de gedragslijn, die zij in deze kritische dagen, als de eenig doeltreffende en de eenig mogelijke had bevonden. De taak der Doema is geëindigd. Eene heropening van dit lichaam zou slechts eenen nadeeligen invloed kunnen uitoefenen op den binnenlandschen toestand van Rusland, daar zij slechts dienen zou tot het ophitsen en zenuwachtig maken der bevolking door te onpas komende vragen en eischen, in 't bijzonder deze uitgaande van de liberale partijen.

Het programma der partijen van het blok is, uit regeeringsstandpunt, geheel onuitvoerbaar. Het is absoluut nutteloos de besprekingen te heropenen over zulkdanige hervormingen in de tegenwoordige omstandigheden.

Ik erken eerlijk dat mijn kabinet eene kleine meerderheid telt, die niet vijandig is aan de heropening der Doema. Deze meerderheid echter heeft zich om redenen van hooger belang aan de minderheid onderworpen. De verdaging der Doema kan slechts als een geheel normale maatregel beschouwd worden. De daaruit voortgesproten verontwaardiging was slechts het werk van landverraders.

Het is onwaar, dat men het volk elke medewerking aan de regeering ontnomen heeft. De vertegenwoordigers van de natie zullen, zooals vroeger, de zittingen der speciale comiteiten mogen bijwonen en hunne kontroolrechten mogen uitoefenen over elke beslissing die zal genomen worden. Ik ben ervan bewust in volkomen overeenstemming te verkeeren met de hoogste autoriteiten van het Rijk, wanneer ik den binnenlandsche toestand weergeef zooals ik doe.»

* * *

In Griekenland

De Staat van beleg in Athène en in Pyreus uitgeroepen

« Le Matin » verneemt uit Athene dat aldaar en in de haven van Pyreus de staat van beleg uitgeroepen werd.

* * *

Vereenigde-Staten

Internationaal Vrouwencongres

Op het Internationaal Vrouwencongres te San Francisco zal den sprekers worden verzocht geene kwesties te behandelen, die betrekking hebben op den oorlog.

De vredespropaganda zal hierin bestaan, dat op het programma de besluitselen met betrekking tot den vrede zullen worden vermeld, die werden aangenomen op de bijeenkomst van den Internationalen Vrouwenraad te Rome in 1914.

De Engelsch-Fransche leening in Amerika

NIEUW-YORK, 1 Oktober (Reuter.) Officieel is bekend gemaakt, dat de Engelsch-Fransche leening van vijfhonderd millioen dollars, rentende 5 pct., aflosbaar in 5 jaren, aan het Amerikaansche publiek tegen den koers van 98 pct. en aan het garantiesyndikaat tegen 96 pct. zal worden aangeboden.

Na afloop van de vijf jaren kunnen deze papieren door den houder dergewenscht ingeruild worden tegen 4 1/2 pct. aandeelen in een Engelsch-Fransche leening van 10- tot 20-jarigen duur, die naar keuze van de betrokken regeeringen na 10 of 15 jaren na den datum, waarop de oorspronkelijke leening werd gesloten, kunnen afgelost worden.

Ontploffing in eene Zwitsersche fabriek

In een draadspinnerij te Mumliswyl (Soleurekanton) heeft eene schrikkelijke ontploffing plaats gehad, waardoor alles vernield werd. Tot hiertoe werden 12 lijken onder het puin vandaan gehaald, men mist nog een twaalftal andere slachtoffers. Bovendien werden 50 personen zwaar gekwetst. De ontploffing werd veroorzaakt door de ontbranding van celluloïd.

Overstroomingen in Italië

Vreeselijke berichten komen in uit de plaatsen die door den storm en de overstroomingen verwoest werden. Te Rapallo, Santa Margherita en Chiavaro telt men 29 dooden en 200 gekwetsten. De schade die door de landbouwers geleden werd, wordt op 10 millioen lire geschat.

Vreeselijke moordpoging te Appelterre

Deze week was zekere Petrus Peune, 29 jaar, ongehuwd, wonende wijk «Naecken», te Denderwindeke naar de wekelijksche markt van Ninove gekomen en had er kennis gemaakt met eenige juffers van Appelterre. 's Namiddags ging hij met de meisjes mede naar hun dorp. Onderweg ging men in de herberg van zekeren Jacobs, op den steenweg gelegen. Alvorens te vertrekken gaf Peune in betaling een briefje van 1 frank, en eene woordenwisseling ontstond tusschen de herbergierster over de te betalen som.

Men begon te twisten en de zoon Benoit Jacobs kwam tusschen en bevool Petrus Peune onmiddellijk de herberg te verlaten. Er ontstond een gevecht.

En Jacobs, die het onderspit moest delven, nam eene bijl welke in een hoek stond, en sloeg zijn tegenstrever driemaal op het hoofd en in den rug, met zulk geweld, dat Peune ten gronde stuikte. De schedel was opengekloven, de hersenen bloot gelegd werden ook aangetast.

Dokters van Ninove en van Denderwindeke, hebben de wonden verzorgd.

Een eerste onderzoek werd ingesteld.

De toestand van Petrus Peune is zeer erg.

Het parket van Audenaerde wordt verwacht.

VARIA

De monopolisatie van de draadlooze telegrafie

Het schijnt volgens berichten uit Londen dat Engelsche kapitalisten binnenkort de draadlooze telegrafie zullen monopoliseeren.

Men meldt inderdaad dat de Marconi-maatschappij van Londen te Funabashi, bij Yokohama een station opgericht heeft. Op deze wijze zal men tijdingen per draadlooze telegrafie kunnen sturen van Clifton (Ierland) over de statie van Belmar (New-Jersey) naar San Francisco en van daaruit over de Hawaï eilanden naar Japan. Daarbij staat de Japansche statie met Vladivostok en verscheidene steden in China in verbinding.

Men zegt nog, dat de Engelsche statie te Carnarvon (in Wales) in direkte verbinding met Petrograd zal gebracht worden.

De Marconi-maatschappij zal ook de verbinding tusschen Funabashi en Singapore laten volmooien, zoodat haar net bijna geheel de werled zal omspannen.

De Marconi-stations in Japan, op Hawaï en te San Francisco zijn van 13 torens van 400 voet voorzien; de seintoestellen ontwikkelen eene kracht van 300 kilowatts. Men bevestigt dat hunne emissiekracht driemaal sterker is dan die van het station te Sayville.

IN BELGIE

Te Antwerpen

VADERLANDSLIEFDE

Eene naaister verzekert ons dat het confectiewerk thans de helft min betaald wordt dan vóór den oorlog.

Voor het maken van een blouze betaalde men vroeger 2 fr., nu 1 fr. alhoewel garen, zijde, enz., die zij moeten bij leveren, veel duurder geworden is.

Deze werkster heeft gelijk daar waar zij zegt, dat de patriotische werkgevers bij alles trachten profijt te trekken. Maar, zij vergeet er bij te voegen dat het voor de werkgevers onmogelijk zou zijn loonaftrokken te plegen, waren alle werkers en werksters vereenigd.

't Is gewoonlijk zoo: zoolang alles goed gaat, zeggen de werklieden: «Bah, waarom ons vereenigen, wij verdienen onzen kost»!

Maar als de baas aan den prêe begint te pietsen, danst de kat op de koord. Dan echter, is het dikwijls te laat.

Zonder vereeniging, niets!

Uit de Rapolstreek

DE DUURTE DER LEVENSMIDDELEN

Algemeen is de klacht over de duurte der levensmiddelen. De boeren vooral worden de zondebokken en te recht. Aardappelen die in normalen tijd 6 à 7 frank de 100 kilos verkocht worden, kosten nu 10 tot 12 frank niettegenstaande eenen overvloedigen oogst. Granen die op prijs gesteld worden, worden toch nog achter d'hand verkocht voor soms het dubbele. Sedert onze boeren onder voogdij van priesters en boerengilden geschaard zijn gaat er als een ordewoord over geheel het land «Verrijkt U» ten koste zelf van den honger van duizende en duizende noodlijdenden.

Wanneer toch zal men eens afdoende maatregelen nemen tegen de al te verregaande uitbuiting van boeren en handeldrijvers.

Zal men wel eens maatregelen nemen? Sterk is zulks te betwijfelen. Stilaan dringt de klerikale geest meer en meer door in alle plaatselijke Comiteiten, en daarvan is niets te verhopen; het zijn doorgaans de beschermers van boeren en uithongeraars. Van hooger hand zal er krachtdadig moeten opgetreden worden. Het nationaal Komiteit zou moeten optreden. Edoch! maanden reeds duren de klachten, uit alle deelen van het land wordt er bitter geklaagd en nog is er niets veranderd.

Men begint stilaan te wanhopen of er ooit wel iets zal van te recht komen.

Op tijd en stond zal men wel te verantwoorden hebben over dat nationaal schandaal. **Jan.**

* * *

IN OOST-VLAANDEREN

Misbruiken

Men schrijft ons uit eene gemeente uit *het omliggende* van Gent:

De veldwachter is ingelijfd bij het leger en vervangen door een persoon die tevens het ambt uitoefent van kantonier.

Daarop willen wij nog niets aanmerken, al ware het beter dat vooral in deze tijden, de plaatsen rechtvaardiger verdeeld werden. Maar wat nog erger mag heeten, is dat dezelfde persoon er nog winkel bijhoudt, terwijl hij ook de hoofdrol speelt in het Onderstandscomiteit.

Onnoodig te zeggen dat daaruit misbruiken geboren worden.

Wie den winkel bezoekt, geniet voorrechten in het Comiteit. Wie koopt waar het hem blieft, is de beer bij het Comiteit. Daar wordt veel over geklaagd en ware het mogelijk, men zou of dien man zijn winkel doen sluiten ofwel hem zijn lidmaatschap van 't Comiteit en zijn werk van veldwachter afnemen. **Recht voor de vuist.**

* * *

TE GENT

Voor de Vlasbewerkers

Alle volledige werkloozen mogen den Maan-, Dins-, Wiens- en Donderdagmorgend komen teekenen van 9 tot 9 1/2 ure.

Wie nog 12, 16 en 24 uren werken moeten den Maandag morgen komen teekenen van 9 tot 10 ure.

De werklieden uit «La Lys» moeten, wanneer zij den Maan-, Dins- en Woensdag morgen moeten werken den Donderdag morgen hunne kaart laten afstempelen in de groote zaal van «Ons Huis», Het zelfde voor Collenaere-Fiévé.

De dagen en uren voor de betaling zijn als volgt: den Vrijdag namiddag van 3 tot 5 ure voor de nummers 1 tot 500; den Zaterdag morgend van 8 tot 11 uur, voor 501 tot 1000; den namiddag van 3 tot 5 ure 1001 en daarboven, alsook voor de zieke leden.

De leden wonende op Wondelgem, Mariakerke, Oostakker en Destelbergen moeten ook den Zaterdag morgen om hunnen onderstand komen. Nutteloos zich aan te bieden zonder lidboekje of kaart.

Wij drukken onze leden nogmaals op het hart, dat, wanneer er eene verandering van werkregeling wordt ingevoerd zij ons seffens moeten inlichten opdat wij maatregelen kunnen nemen voor de betaling.

Hetzelfde wanneer het werkhuis zou stopzetten. In zulk geval moeten zij een briefje vragen aan den patroon, bevestigend dat zij volledig werkeloos zijn, en dit in het sekretariaat brengen.

JAN SAMYN.

Het heropbouwen der verwoeste steden

Deze week is op het gentsch Stadhuis de tentoonstelling gesloten van de talrijke schoone plannen, die door bezorgde bouwmeesters opgemaakt werden met het oog op de heropbouwing van verwoeste steden en dorpen.

Het is eene gelegenheid om te herinneren aan de schoone woorden die in de tentoonstellingszaal zelf uitgesproken werden door onzen bevoegden vriend Coppieters, die er eene belangrijke voordracht gaf voor eene uitgelezen schaar van belangstellende en bevoegde mannen:

Onze vriend bracht eene welverdiende hulde aan de deelnemende bouwkundigen, vooral aan de jongeren, die zich zoo dapper aan het werk gesteld hadden in het belang der armsten, aangezien zij vooral gedacht hadden aan goedkoope woningen, die men voor 0,40, 1,50 en 2,00 fr. per week zou kunnen huren, zonder eene aalmoes te moeten ontvangen.

In de eerste plaats moeten wij herinneren aan den wensch die ten slotte door den voordrachtgever uitgedrukt werd:

«Het is te hopen dat de vaderlandslievende pogingen der ontwerpers mild zullen gesteund worden, zoowel door privaatpersonen als door openbare besturen, op dewelke de plicht rust van te zorgen voor allen die door den oorlog beroofd werden van hun dak en recht hebben op den steun van allen die iets doen kunnen ten voordeele van de onmisbare factors voor 's lands bloei, luister en welvaart.»

Met het oog op het algemeen nut, dat uit deze tentoonstelling kan getrokken worden, meenen wij dat wij ook het volgende moeten vertalen, dat gemeld is door den Moniteur du Batiment:

«In een artikel, dat wij geschreven hebben over de expositie op het Stadhuis, hebben, wij vergeten te spreken over het projekt van den heer Minne, bouwmeester te Sint-Amandsberg.

»Het projekt betreft eene groep van twee uitoeneembare woningen die, door het toevoegen van aanhangels, kunnen dienen voor een gezin van twee tot tien personen. Al de er aan gebruikte materialen kunnen later dienen voor het opbouwen van vaste woonhuizen. De woningen zijn zoo praktisch en gerieflijk als men van een voorloopig gebouw kan verwachten. Het hoofdgebouw zal niet meer dan 2,165 fr. kosten, terwijl elke er aan toe te voegen kamer op niet meer dan 136 fr. zou komen, wat zeker goedkoop mag genoemd worden.»

Werk van het Half Kuitje

(2e Lijst)

M. Camiel De Bast, (2e storting) 400 fr.— Madame Albert Achtergael, 100. — De gravin d'Alcantara, 100. — M. en Mad. H. Callier, 100. — M. Léon Motte, 100 fr. — M. Jean de Hemptinne, 100. — M. en Mad. Albert Fiévé, 100. — M. en Mad. Jacques de Brouwer, 50 — M. en M. Jules Waldack, 50. — V. D. V. 50. — Graaf de Hemptinne 25. — M. Eug. de Hemptinne 25. — Madame Maurits Hye. 25. — M. C. Danneels 25. — Naamloos 25. — M. Edg. de Kerkchove d'Ousselghem 25. — Golf de Laelthem, 37,50

Winterkleederen voor onze krijgsgevangenen

Het hulpwerk door kleederen «Le Havresac», de «Soldatenruzak», 16 Korenmarkt, te Gent, bedankt de volgende personen voor hunne gift:

The Smith Premier Typew. C°, 5 fr. — Mevr. G. Vermeeren, 8 paar kousen, 2 lijfrokken, verschillige kleederen. — Mevr. wed. R. Seeuws, 5 hemden, 2 linnen vesten. — Mevr. A. Gallet, verschillige kleederen. — Fabriek Verwée, verschillige gebreden artikels. — M. Peeters-Bert 2 paar kousen, 2 onderbroeken, 2 handdoeken. — Boekhandel Van Goethem, 1 kaart der krijgsgevangenkampen.

* * *

Te Wichelen

«DE VOLKSVRIEND»

Katholiek weekblad van 19 September geeft een artikel over Wichelen, waarin het eene edelmoedige daad bekend maakt van de werklieden aldaar.

Met aan de grachten te werken en de beken te kuischen hadden ze eene schoone «plats» visch gevangen, deze hebben zij verkocht en de opbrengst in de kas voor de krijgsgevangenen gestort. «Dus, voegt het blad erbij, het volk van Wichelen zit nog niet op verhongeren zooals sommige welweters beweren.»

Met «die welweters», bedoelt het blad natuurlijk onzen briefwisselaar. De daad der werklieden strekt hun ter eer. Terwijl zij zelf hunne vrouw en kinders te kort hebben, kunnen zij toch niet lijden dat die broeders ginder verre honger en koude lijden.

Wat schoon voorbeeld voor het gemeentebestuur: inmers armen die niets bezitten geven eten weg. En de rijken die in weelde baden laten de werklieden van Wichelen in armoede, hun niet genoeg steunende om te blijven leven.

Onze artikels over den steun van Wichelen, vroeger verschenen, zeggen daar alles over.

Hetgeen gebeurt toont ons: 1. dat de harten der rijken en der priesters hard zijn als steen; ten 2. dat het hart der armen steeds klopt voor al wie ongelukkig is en gebrek lijdt. **Bruintje.**

LOKEREN. — CINEMA PATHE.—Werklieden! Burgers! Wie een goedkoopen aangenamen avond wil doorbrengen, bezoeke Cinema Pathé. Deze week geeft men er den roemden film: Een Helsnaftige Aerobaat. (9)

GENT

Kunstkronijk

TWEEDE UITVOERING DER CANTATEN DE MEERMIN EN IN 'T ELFENWOUD

De tweede uitvoering dezer prachtwerken heeft bij de talrijke toehoorders, die ze bijwoonden, den machtigen indruk bevestigd welke ze op ieder muziekliefhebber maken moeten. Donderende toejuichingen hebben weer de verschillende nummers van 't programma begroet; de koors, beter op dreef nog dan de eerste maal, leverden mooi werk; de solisten brachten door hunne heerlijke voordracht hunne wederzijdsche partij tot volle waarde, en met de kranige uitvoering door het orkest werd een geheel bekomen waarover nog lang zal gesproken worden.

Door de werken van Isidoor De Vos en Pieter Heckers uit den vergeethoek te halen, hebben de inrichters der concerten van 26n en 30e September aan de Vlaamsche muziekkunst grooten dienst bewezen. De weg, welken zij betreden, kan nog veel ongekend mooi doen waardeeren.

Na den triomf moeten we een woord van hartelijken dank aan allen die medehielpen om den uitslag te bereiken, waarover we fier zijn kunnen. In de eerste plaats komen de leiders der plechtigheden; de heeren Emile Mathieu, Franz De Vos, Oscar Roels en Van der Meulen Jef. De bestuurder onze Muziekschool stelde zich weer bereidwillig ten dienste, gelastte zich met het besturen van 't Elfenwoud, gaf zonder rekenen zijne hooge bevoegdheid, zijne ervarenheid en zijn invloed; de heer Franz De Vos, die zich als pianist en als toondichter wist te doen toejuichen, was elken dag op de bres, en hielp met jeugdige onvermoeidheid aan het instudeeren der koors; de heer Oscar Roels, onafscheidbaar van onze feesten, steeds vooraan waar Vlaamsche Kunst wordt gehuldigd, was overal te vinden waar zijn hoog gewaardeerd talent eenigszins aan het wellukken der feesten kon bijdragen; Jef Van der Meulen, de eigenlijke spil der concerten, leverde deze maal eene som werks waarvoor hij misschien wel zelf zou teruggeschrikt zijn hadde hij niet in geestdriftige overtuiging, maar in koelen bloede, al de moeilijkheden overwogen welke met dergelijke uitvoeringen gepaard gaan. Al het materiaal der Meermin moest voor zooveel geschapen worden, of geput uit eene partituur welke, veertig jaren geleden door een krank jongeling met potlood in klad geschreven, op vele plaatsen weinig leesbaar was geworden. Dagen, nachten werkte hij, steeds met dat één bezorgd: de vergeten toondichters te herdenken, de uitvoering te brengen tot wat ze werd.

Weinigen kunnen voldoende beseffen wat hij deed, en na dien verpletterenden geestelijken arbeid bestuurde hij De Meermin gelijk alleen Jef ze besturen kan, zonder dat eenig spoor van vermoeidheid te merken viel. Hulde aan hem, dank, hartelijken en innigen dank aan zijne helpers.

In onze dankbetuigingen mogen we den vriend Georges D'Hoedt niet vergeten; hij ook was een repetitor op de talrijke herhalingen welke gevergd werden door de moeilijke kantaten en bracht zonder tellen het zijne mee tot den einduitslag.

De heer De Porre, als solist, kan van zijnen kant aanspraak maken op een aanmerkelijk deel der toejuichingen welke onafgebroken in de zaal knetterden. De heer De Porre is een dier nederigen, op wiens bereidwilligheid nooit vruchteloos beroep wordt gedaan, en wiens talent zóó groot is als zijne nederigheid. Dergelijke hulp kan niet naar waarde worden geschat.

We moeten ook nog hulde brengen aan de koorzangsters en -zangers die zich even belangloos als bereidwillig ten dienste stelden der kunst. Er werd geen beroep gedaan op zangkringen; toch houden we er aan te noteeren dat het gekende A Capella koor een groot contingent uitstekende koorzangers leverde, dat afzonderlijke leden der Gewezen Volkskinderen, van den Marxkring, van het Van Crombrugghe's Genootschap de zangerschaar kwamen versterken. Allen hebben de kunst grooten dienst bewezen en moeten in een zelfden lof worden vereenigd.

De avondstonden van 26e en 30e September hebben op waardige wijze de reeks symphonische concerten voortgezet welke tijdens de droeve oorlogsdagen in het Feestlokaal werden ingericht.

* * *

Onze Kunstconcerten

HET GROOT ZANGFEEST VAN 10 OCTOBER

Onlangs las ik ergens eene droeve klacht over het «afgezaagde» opera Les Noces de Jeannette. Wel moet deze kwalificatie ontsnapt zijn aan een zwartgallig kritieker in een oogenblik van kwade luim. Want wie het genoegen kent, dat elke deugdelijke heropvoering van dit pereltje bij de toehoorders brengt, kan zich moeilijk vereenigen met dit ongelukkig woord, dat totaal misplaatst is. De zangers brachten een tweezang van Les Noces de Jeannette op het programma van 10n October en ze deden wel. In Mej. Posthumus, in M. Zeemans hebben ze de gewenschte vertolkers vóór deze muziek. Deze maal zingen de talentvolle kunstenaars ons het kontrakt-duo dat, in zijne lustige maat, uitstekend den toestand onderlijnt. Weer een succes nummer.

Daarna komt de beurt aan Mej. Perin, Prijs der Koningin, zegt de faam, die haar voorafging. Men zal licht beseffen dat dergelijke onderscheidingen alleen bijzondere hoedanigheden bekronen, en dat de zangergroep in Mej. Perin eene kostbare aanwinst heeft gedaan. Te veel hield zij zich op het achterplan in de Kunstwereld; juist daardoor wordt hare medewerking aan 't kunstconcert van 10n October nog kostbaarder. Als alleenzang koos Mej. Périn eene prachtige brok het aria der brieven uit Werther, het geliefde opera van J. Massenet. We zijn verlangend haar te hooren en haar te kunnen toejuichen.

De twee laatste zangnummers van het eerste deel zijn samenzangen het eerste een quatuor uit La Bohème van Puccini, vertegenwoordiger der Moderne Italiaansche School, het tweede een trio uit Jérusalem van Verdi, de oudere Italiaansche School belichamend. In het quatuor zijn het de opera-comique zangers die ons voor eene puike vertolking zorgen van een heerlijk muziekstuk dat, veeleer als dubbel duo opgevat maar zeer fijn en behendig tot een geheel vereenigd, ook op de Schouwburgen immer zeer gunstig wordt onthaald. Mej. De Vos, Mej. Posthumus, M. Deshayes en M. Zeemans werden met deze uitvoering gelast.

Jérusalem is van het domein der groote operas. Het trio is het bijzonderste stuk der partituur, eene dramatische compositie van werkelijk hoogere waarde. Mej. Périn V. de heeren De Meyer P. en Reynvoet R. zullen met hunne klankvolle stemmen de melodieuze muziek van Verdi tot volkomen uitdrukking weten te brengen.

En nu hebben wij nog maar het eerste deel van het zangfeest van 10n October in oogenschouw genomen; het tweede deel, waarover we de volgende dagen bijzonderheden geven zullen is van even groot belang. Intusschen raden we vooral het op voorhand nemen der plaatsbiljetten ten sterkste aan.

Het locatieburcel is daarvoor open, elken dag, in het Feestlokaal St. Pietersnieuwstraat, van 11 tot 2 uur (Duitsche tijd.)

* * *

In den Nederlandschen Schouwburg

«VORSTENSCHOOL»

Weinig volk, tè weinig natuurlijk, voor zulke prachtige en kunstvolle vertooning als deze van Donderdag j.l. 30 September met «Vorstenschool» in tweede opvoering. Het geheele der vertolking had nog meer gewonnen en de hoofdpersonnages beelden op meer dan waardige wijze hunne rollen uit.

Mevr. De Vreker-Verschuur verdient een buitengewone lof, evenals Mej. Van den Raay die we in ons eerste relaas vergeten hadden te vernoemen. Ook de heer A. Van den Heuvel was veel beter in «aktie», wat niet weinig bijbracht om vooral het tweede bedrijf in waarde te doen stijgen.

'Mej. I. De Veirman, MM. Max, Heeselinck, enz., waren eveneens weerom wèl de typen die Multatuli in zijn «Vorstenschool» schiep.

't Is waarlijk meer dan genieten dat men bij dergelijke avonden doet. Daarom den kunstleider en medespelers onzen dank.

«DE ZOON VAN CORALIE»

Heden avond gaat dit tooneelspel, dat naar den roman van A. Delpit op tooneel is gezet, voor de eerste maal.

Wij willen onze lezers en bezoekers van den schouwburg in kennis brengen met den grond van het werk, naar den roman zelf weergegeven:

Edith en Daniel hebben eene groote genegenheid voor elkander opgevat. M. Daniel komt aan Edith's vader, M. Goffroy, de hand vragen zijner dochter, waarbij hij bekend een bastaard te zijn en niemand te hebben dan eene tante: Mad. Dubois.

M. Goffroy was zeer ingenomen met de vraag van Daniel, doch het vernemen dat Daniel een bastaard is, schrikt hem af. Césarine, M. Goffroy's zuster, overhaalt hem toch, en doet hem verstaan dat het slecht ware, daarvoor het geluk der beide jongelieden te vernietigen. Men zal wel de praatjes kunnen tegenhouden. Dus zijn Edith en Daniel verloofd.

Mevr. Dubois wordt dus geinviteerd op het verlovingsfeest, waarop talrijke kennissen en vrienden van de Goffroy's zijn. Alles schijnt goed te zullen afloopen, wanneer op het laatste oogenblik nog een huisvriend binnen komt. De persoon maakt zulken grooten indruk op Mevr. Dubois dat ze bijna in zwijm valt. Zij herstelt zich echter spoedig, daar zij denkt dat de laatst gekomene haar niet herkend heeft. Zij heeft echter wel spoedig den man herkend dien zij voor 12 jaren ruineerde en hem dan verliet. De vroegere minnaar van Mevr. Dubois kan het bijna niet gelooven dat de tante van Daniel de beroemde Coralie is, eene gevierde courtisane die eensklaps uit Parijs verdwenen was.

Bij het eindigen van het feest gaat Coralie met den man spreken en smeekt hem te zwijgen voor 't geluk der kinderen. Zij bekent dan ook dat Daniel niet haar neef, maar haar zoon is, en dat een moederhart hem verzoekt te zwijgen. Hij doet het echter niet, en de verloving is verbroken.

Edith die niets van de waarheid weet, en voor wien men iets anders verzon, zegt in 't bijzijn van al de genoodigden dat zij Daniel bemint en het zelfs noodzakelijkheid is dat ze huwen. Hare woorden brengen haar vader den genadeslag. Het huwelijk moet dan toch voltrokken worden.

Coralie, de moeder van Daniel, vertrekt en gaat in een klooster, alzoo trachtend aan haar kind goed te maken wat ze hem vroeger onbezonnen aandeed.

BRIEVENBUS

Een opmerker. — Wij kunnen uwe kritiek niet opnemen, daar ge ons uw naam niet bekend maakt. Wij willen weten met wien we te doen hebben.

FEUILLETON VAN «VOORUIT» (146

Jacob Van Artevelde

DOOR

Hendrik Conscience

Wat mocht deze sombere optocht te beduiden hebben? Bijlen, hamers, toortsen! Men ging dus bloed vergieten, verbrijzelen, verdelgen door vuur en zwaard!

Was de vrees der weduwe gegrond?

Gingen laster, nijd en wraaklust eindelijk hun slachtoffer verslinden?...

Het waren akelige gedachten die den jongeling als een riet deden sidderen en hem dwongen de hand aan den muur te leggen om eenen steun te vinden.

Hij hield tusschen zijn oog met overspannen aandacht in de diepte der duisternis gericht om te bespieden wat er gebeurde, en luisterde scherp of geen gerucht, geene stem hem kwame verklaren wat het doel dezer sluipende mannen mocht zijn.

Op dit oogenblik verschenen vier of vijf personen bij het einde der Vrouwenstraat. Het plein optredende, naderden zij allengskens tot den muur der St-Quinten-kluis en gingen er, zeer stil sprekende, langzaam voorbij. De jongeling trok eensklaps met afgrijzen zijn hoofd terug en sloeg zich de twee handen voor het aangezicht, met versmoorde stemme zuchtend:

— O, ramp! Mijn vader! Hij daartusschen? Het zijn moordenaars! Ik wil het weten... het beletten... hem die snoode misdaad nog sparen! Misschien! — O God sta mij bij!

Met deze woorden verliet hij zijne schuilplaats en meende zijnen vader te vervolgen; doch hij zag niets meer dan vele andere stilzwijgende personen die het plein overkruisten en waartusschen het hem onmogelijk ware geweest iemand te onderscheiden. Evenwel, hij veinsde insgelijks redenen te hebben om met loozen tred te gaan, en stapte het plein op in de richting welke zijn vader hem scheen te hebben genomen (1). . .

. . . . . .

Artevelde zat met de uitdrukking eener eindelooze droefheid op het gelaat in de achterzaal zijner woning. Op zijne knie hield hij zijn vijfjarig zoontje Philips, en poogde het door zijne streelingen te troosten.

Hij aanschouwde het met doordringenden blik in de oogen; zijne ziel scheen tot de ziel van het bange kind te spreken en haar te willen wapenen tegen der menschen ondankbaarheid. De knaap verstond misschien deze taal... of was het reeds eene ontvlammende sprankel van heldenmoed die hem aandreef om zijns vaders dagge uit de schede te halen en zich lachend in het blinkend staal te spiegelen? Wilde hij zeggen: ik zal u wreken? — Zijn vader, door eene uiterste zenuwspanning geschokt, verstond het zoo en kuste den kleinen Philips, met pijnlijke drift tusschen zijnen zoen morrende:

— Arm kind, arm kind, ach, stil, stil: God keere deze gedachte uit uwen geest! Vergeet wat uwen vader was; die baan leidt tot den bittersten marteldood...

De knaap leende zich met blijdschap aan de teederste omhelzing: doch, alsof hij door eene geheimzinnige aantrekking werd gedreven, greep hij onmiddellijk weder naar de dagge en vroeg, toen de Opperhoofdman zijne hand afkeerde:

— Wanneer gaan de Franschen nu komen, vader? Kan men er veel met zulke dagge doorsteken?

Artevelde legde zijne hand op den mond des kinds en sprak:

— Wees stille, Philips; zuster Veerle is zoo ziek!

Niet verre van daar zat de echtgenoote des Opperhoofdmans. Hare oogen waren rood en getuigden van eene bittere smart. Zij hield haren blik met eene onverklaarbare uitdrukking van fierheid en van schrik op Artevelde gericht en scheen diep te lijden bij het gezicht zijner angstige liefde tot het kind. Op haren schoot rustte het hoofd van Veerle, die met verborgen aangezicht hoorbaar snikte.

Gewis, de Opperhoofdman moest met zijne vrouw eene lange en roerende samenspraak gehad hebben; want aan de doodsche stilte welke nu in het vertrek heerschte was genoeg merkbaar dat allen hier met een somber wee waren vervuld en tot de laatste bronnen van mogelijken troost hadden uitgeput.

Na eenigen tijd werd de vrouw opnieuw geschokt door een onnoozel woord des kinds; tranen ontvielen hare oogen. Terzelfder tijd hoorde men aan de voordeur eenige stemmen van personen, waaronder men den Voorschepen herkennen kon.

— Jacob, daar zijn uwe vrienden, zeide de droeve vrouw.

Artevelde liet den knaap van zijne knieën glijden en ging tot zijne echtgenoote. Hij legde haar den arm om den hals en zoende haar op het voorhoofd, zeggende:

— Edel vrouwmensch! Gij lijdt, — uw moederhart scheurt... en toch, gij wilt Jacob niet aftrekken van zijnen plicht; gij geeft hem moed tot het volvoeren van zijn vaderlandsch werk. Wordt ons dierbaar Vlaanderen van slavernij en verderf gered, — men zal zeggen dat ik dit reuzenwerk wrochtte... Aan u alleen, wonderbare heldinne, zal het vaderland zijne vrijheid verschuldigd zijn, — want gij alleen, moeder mijner kinderen, gij hadt recht om mij te zeggen: «Houdt op! Laat het vaderland in den afgrond zinken; red een leven dat u niet toebehoort! Gij hebt het niet gezegd. Dank, dank, weest gezegend, Cathelyne!»

Zijne echtgenoote zag hem met medelijdenden glimlach aan en nam zijne hand sprakeloos vast, als wilde zij hem nog versterken, ofschoon haar mond weigerde de noodlottige toestemming te bevestigen.

Wordt voortgezet.

(1) «Denzelfden dag, in den avond of zelfs in den nacht eene bende Wevers, welke Geeraart Denys heimelijk in St-Pieterswijk vergaderd had...» Moke, 48.

«De moordenaars houdende in de eene hand de dagge, in de andere eene toorts.» «Fastes militaires», aangehaald door Voisin, «Examen critique», pag. 71.

SOCIAAL-WETENSCHAPPELIJKE STUDIEKRING, GENT

Opening der Sociaal-Wetenschappelijke Winter-Voordrachten

MAANDAG 4 OKTOBER 1915

's avonds ten **7 1/2 uur** (Duitsche tijd), in de **Boekerijzaal** van « Ons Huis »

VOORDRACHT

door gezel MORITZ, over: **Darwin, Marx, Natuurwetenschap en Socialisme**

met discussie

ALLEN OP POST!

Stadsnieuws

— **PENSIOENEN.** — De levensbewijzen voor de burgerlijke en geestelijke pensioenen zullen afgeleverd worden op Dinsdag 5 October, en deze voor de militaire pensioenen op Woensdag 6en Oktober a. s. van 9 1/2 tot 12 uur 's morgens.

Pathé Schouwburg, Veldstraat, Gent

Van den 1e tot den 7e Oktober a. s. buitengewoon programma:

« WERK »

Groot Sociaal drama in drie deelen

« HET ZWART KASTEEL »

Drie deelen van Conan Doyle

8e serie van de « Hond van Baskerville ».

— **DOODELIJKEN VAL.** — Vrijdag rond 7 ure is de genaamde Ida D'Haenens, 70 jaar oud, wonend Weidestraat, 29, zoo ongelukkig van de trappen gevallen, in hare woning, dat zij zich den schedel brak. Zij overleed enkele stonden nadien.

— **LEENING VAN 70 MILJOEN (1896)** Het College van Burgemeester en Schepenen brengt ter algemeene kennis dat het Zaterdag 9 Oktober aanstaande, te 11 uur 's morgens, (uur van het Belfort), openbaarlijk zal overgaan in de Groote Voorzaal, ten Stadhuize, tot de 94 uitloting der obligatiën voor de gedeeltelijke aflossing der gemeenteleening van 70 miljoen (1896).

— **DE KOFFIE's van « VOORUIT » wordt verkocht aan concurreerende prijzen. Bovendien hebben de leden 6 %, de nietleden 2 % deel.**

MEDEDEELINGEN

« **ESPERANTO** » — Woensdag avond om 8 1/2 uur (D. T.) hadden de aangekondigde voordracht en eerste les voor de Wereldtaal plaats, in de Notarissenzaal.

Een buitengewoon talrijk publiek, zoo heeren als damen, uit al de standen der Maatschappij, volgde met de grootste belangstelling den leergang, die eerst in 't Fransch, daarna in 't Vlaamsch werd gegeven.

Wij zetten al onze stadgenooten aan die hoogst belangrijke lessen te volgen, die plaats hebben iederen woensdag, in bovengenoemd lokaal, om 8 1/2 uur (D. T.)

Woensdag toekomende wordt de eerste les nog eens herhaald voor de nieuwe leerlingen. De leergangen hebben plaats in beide talen, doch door denzelfden leeraar. De korte inhoud der les wordt in de zaal verkocht aan 0.10 fr.; verders is de leergang ganzch kosteloos. (Medegedeeld.)

Burgerstand van Gent

GEBOORTEN van 30 Septem: Mariette Gillis, Voetweg 3. — Robert Van Pachterbeke, Palingsstra 148. — Jeanne Biliet, Drongenstw. 4. — Yvonne Saey, Van Crombruggestraat 117. — Georges De Smedt, Makelaarstraat 16. — Walter De Gryse, Doorgang Vander Donckt 25. — Marcel Van den Bossche, Geldmunt 22. — Arthur De Muynck, Groendreef, 44. — Gustaaf Vercammen, Ballenstraat 4. — Emma Verdegem, Bruggestw 414.

OVERLIJDEN van 29 September: Jan Janssens, pasw. 62 j. Netstraat 156.

OVERLIJDENS van 30 Septem: Elisabeth Debroeck, z. b. echt. Scheirs Th. Brugschesteenweg 488. — Palmyre De Wilde 21 j. meid, Visscherij.

OVERLIJDENS van 1 October: Hortense De clercq, z. b. 18 j. Bestormstr. 32. — Hippoliet Hollanders, brievendrager, 53 j. Stoppelstraat 16. — Georges De Smedt, 3 dagen, Makelaarstraat, 15. — Wilhelmine Keysser, z. b. 78 j. Benardstr. 12.

Feesten en Vermakelijkheden

VLAAMSCHEN SCHOUWBURG. — **Hendenick-concerten.** — Het colledig programma voor het concert van heden avond ten voordeele der Artisten-muziekanten en kooristen, met de medewerking van Mej. de Pessemier, kunstzangeres, is als volgt samengesteld:

Eerste deel: 1. **In den Herfst**, concert-openingstuk, Edw. Grieg. — 2. Aria uit de orkest-suite in ré, J. S. Bach. — 3. **Kom weer, te zingen** door Mej. de Pessemier, O. Roels. — 4. **Vier dansen**, a) Russische dans Trépak; b) Arabische dans; c) Chineesche dans; d) Bloemenwals, Tschaïskowsky.

Tweede deel: 1. **Voorspel uit Lohengrin**, R. Wagner. — 2. **Doodendans**, symphonisch gedicht, St-Saëns. — 3. a) Aria uit Quintin Durward, **Gevaert**; b) **Op den Weefstoel** (De Vlasgaard), te zingen door Mej. de Pessemier, J. Van der Meulen. — 4. La Tosca, fantazij, Puccini.

Het loketbureel is open van af 2 uur en plaatsen van af 0.25 fr. zijn verkrijgbaar.

Warm aanbevolen.

Cinema Vooruit

Ingang St-Pietersnieuwstraat

(Poort nevens den café)

Programma voor de vertooningen van Zaterdag 2, Zondag 3, Maandag 4, Dinsdag 5, Woensdag 6, Donderdag 7 tot en met Vrijdag 8 October.

1. **DE TIJGERKAT**, leerzaam.
2. **DE BEVALLIGHEID VAN MAUD**, komedie.
3. **MET DE HULP VAN BEBE**, komiek.
4. 5.

Ingekankerde haat

drama in twee deelen. (Ambrosio film)

Aldo Moreni, is een jongeling uit de hoogere wereld. Zijne familie leeft sedert jaren in onverzoenlijke vijandschap met de aristocraten familie Rodin's.

Het hoofd der familie Rodin, gelast een ondeugende afstammeling der Rodin's—Andreas, die lang in den vreemde verbleef, om een lang gekoesterd plan van wraakneming tegen Aldo Moreni uit te voeren.

Aldo Morenni huwt met Helene de Boccabruna. Door dat huwelijk heeft Helene zich ook den ingekankerden haat der Rodin's op den hals gehaald.

Aldo en Helene kennen Andreas Rodin's macht, die uit den vreemde teruggekeerd is.

Andreas maakt hiervan gebruik om zich te vermommen als lakei, en weet zich in deze hoedanigheid, in het huis van Aldo Moreni te doen aannemen.

Aldo en Helene gissen niet welk gevaar hen omringd.

Terwijl zij het geluk genieten in eene kleine, afgezonderd staande villa met witgekalkte muren, die verdwijnen onder groen en bloemen, die zich staat te spiegelen in het helder water van den vijver die haar omringt, dwaalt daar in den schaduw een brutale geest rond.

Als Helene zich neergevleid heeft in den schaduw der prachtige kastanjeboomen, wordt zij gedurig beloerd door twee vonkelende oogen die achter de struiken verdwijnen... Overal waar gelegenheid is blijven de vlammende blikken van den wraaklustige op haar gericht.

Het is te midden van den nacht. Alle dienstboden zijn weg. Er heerscht overal stilte en duisternis...

Andreas denkt het helsche plan te kunnen volrekken.

Maar Plock, een doghond met stalen gebit, waakt over zijne meesteres.

Andreas, wordt door het trouwe dier uit zijne schuilplaats gehaald en aangehouden. Andreas Rodin wordt veroordeeld maar weet uit het gevang te ontvluchten en sluipt terug in de villa.

De niets kwaad vermoedende Aldo Moreni wordt laffelijk door Andreas Rodin aangerand.

De beide mannen worstelen leven om leven, vlak bij den boord van den diepen vijver. Moreni is een magere, zwakke jongen, terwijl de aanrander zwaar en kloek is. Nog een oogenblik en de ongelukkige gaat in den grond geworpen worden...

Maar daar komt de trouwe Plock die andermaal zijn meester helpt zoodat de sterke aanrander in den afgrond gestooten wordt.

Aldus heeft Plock voor de tweede maal het leven zijner meesteres gered.

6. **HET ERFDEEL VAN CELESTIN**, komiek.
7. **DE ONTERFDE ZOON**, drama. (Edison film).
8. **NINI HOUDT TOEZICHT**, komiek.
9. 10. 11.

De Doornewey

drama in drie deelen (Eclair film).

12. **'T IS LENTE**, komiek.

BOVENZAAL

Maandag 4 October

Als bijzonder nummer:

DOLHY, acrobast

evenwicht en kracht

Donderdag 7 October

Als bijzonder nummer:

SEGOVIA

Equilibriste-Acrobate

Met volledig Cinema-Programma

Ingangprijzen: 20 centiemen volwassenen; 15 centiemen voor de kinderen vergezeld door hunne ouders.

Alle dagen in 't « Feestlokaal », zonder verhooging van prijs, voorbehouden genummerde kaarten te bekomen voor deze vertooningen.

MODISTE, volle werkster, gevraagd. Adres: Groot Gewat, 46. (10)

MEN VERLANGT spoedig te koop een objectief 13 × 18 met merk. Adres: Jacoby, Café Raymond, Heuvelstraat, 2 (St-Pieters) (11).

TE HUREN: Nieuw burgershuis, 10 plaatsen. Voorgeborchte Ledeberg. Halve prijs gedurende den oorlog. Zich wenden: Zandstraat, 189, Gent.

TE KOOP: Echte SOLARLANTAARNEN aan 13.50 fr. Vermindering voor voortverkoopers, Botermarkt, 8, Gent.

BRUINE ZEEP, prima kwaliteit, in kassen van 25 kilos. Geraffineerd zout en gemalen zout aan zeer voordeelige prijzen. Zich te wenden aan LA PERSÉVERANCE, Slachthuislaan. 16, Gent.

VERLANG TERSTOND TE KOOPEN: een aambeeld voor smis in goeden staat. Aanbiedingen te zenden naar de Begijnhoflaan, 38 Gent.

Samenw. Brouwerij Gentbrugge

maakt hare leden en talrijke klanten bekend dat zij als vroeger hare bieren uitlevert en dit in de beste hoedanigheid. 19.

ALLERHEILIGEN

KRONEN GROOTE KEUS Hoogpoort 45, Gent

Huis V. VAN GEERTRUYE-DE VOS

Adresplaten in Gepolijst Metaal

De verordeningen bepalen dat alle voertuigen moeten voorzien zijn van naamplaten. Menigvuldige overtredingen werden reeds vastgesteld, voor adressen met krijt of verfletters, ofwel met potlood of inkt op visietkaartjes. Voor uwe NAAMPLATEN in METAAL (eewigdurend) wend u tot D. Hutschaut, Dendermondschen steenweg, 31, (Dampoort) Gent. Spoedige bediening. (16)

Electrieke ZAKLAMPEN

BATTERIEN — TOEBEHOORTEN

Vermindering voor voortverkoopers

J. NEYT, 42 Twaalfkamerstraat, GENT.

VERKOOPZAAL

HUURDOCHTERSTRAAT, n. 1, te GENT.

Openbare Verkooping

van

MEUBELEN, HOUTWAREN, enz.

Woensdag 6 October 1915, om 3 ure (M. E. T.), door ministerie van Aug. Van Boxstaele en Prosper Millord-Vanderheyden, stokhouder.

DOORS TERFGEVAL

De notarissen DAEL te Ledeberg, en VAN REYSSCHOOT te Gentbrugge, zullen op Maandag 4 October 1915, om 10 ure 's morgens (M. E. T.) voor het huis Oude Brusselscheweg n. 18 openbaar verkoopen: **Meubelen:** bedstoelen, ressorts, matrassen, tafels, stoelen, coffre-fort, piano, enz., enz. **Zes Schoone Orgels:** 1. Orgel nieuw model scélophones en baxophones, 78 toetsen (systeme Mortier-; 2. Orgel scélé-en-baxophones, 78 toetsen (système Mortier); 3. Orgel baxophones 73 oetsen (système Mortier); 4. Orgel scélophones 76 toetsen (système Mortier); 5. Orgel 64 toetsen (système Gaviolli-Mortier); 6. Orgel groot model 81 toetsen (système Mortier). EXPOSITIE: Zondag 3 Oktober van 9 tot 12 ure. Komptantie betaling met 10 % kosten. (14)

BESTE GROENE ZEEP

CARBURE 25/50

Poeder zeep — half harde witte zeep.

Genre Marseille zeep. — Stukken zeep merk « Sanitas ». — Toiletzeep, Bougies, Waswieken, Blink, Havergort, Peperkoek, enz. enz.

Verkoop in 't groot alleen.

Comptoir d'Alimentation BRUSSEL, 8, Nieuwstraat

Zich te wenden alle VRIJDAGEN IN DEN PLOEG 7, Koornmarkt, GENT

MAISON CHARLES

L. en Th. DE SCHAECK

Groenselmarkt, 24, (hoek Langemunt) GENT

Kleederen voor Heeren, Jongelingen en Kinderen.

Niettegenstaande den opslag wordt alles aan buitengewoon lage prijzen verkocht

Ziet onze uitstallingen voor het Winterseizoen

Wilt gij goed en goedkoop bediend zijn, koopt al uwen

CHOCOLADE

in het Huis

PIERRE VERVAET

Dampoortstraat, 29.

CHOCOLADE

Hulphuis

46, Steendam, 46

GENT

CHOCOLADE

Wij hebben altijd

25000 pakken chocolade

alsook

1000 doozen Crème

van alle merken beschikbaar.

Onze merken bestaan uit de beste kwaliteit; merken:

DUC, VERVAET, CESAR, BENSDORP

Men verkoopt ook

Koffie, Bougies, Confiture, Beschuit, enz., enz.

Alle soorten van Confiserïen

Onmogelijke concurrentie aan mijne huizen.

Altijd in magazijn en aan matige prijzen een bijzondere groote keus van

GRAFMONUMENTEN

bij Jan MAHU

Hoek van het Gemeentekerkhof, 145

GENT

Bijzonderheid van Porceleinen Portretten

"ERA"

de beste SCHOENCRÈME met TERPENTIJN

EENIG AGENT VOOR BELGIE

DEPOT Scheldelaan, 47, Gent

NIEUWE BROODOVEN

PRIJS **Le Merveilleux** PRIJS

16.50 Brevet D. G. 16.50

Bakt op gewoon keukenvuur of stoof, op gas- en petroolvuur

OVERHEERKIJK BRUIN, ROGGE EN WIT BROOD

met fijne korst en aangename smaak

VRUCHTENDROOGERS

GEBREVETEERD STELSEL

SNEL EN ZELFWERKEND VOOR HUISHOUDING en NIJVERHEID

VRUCHTENPERSEN

NIEUWSTE MODEL

CIDERPERSEN

Huis DUTRY-COLSON

GENT, 12, Veldstraat, 12, GENT

Goede voortverkoopers gevraagd

Men wende zich voor zijne

Carbure-Lampen

naar de LANTARENFABRIEK

HOOGPOORT, 8, TE GENT

Verkoopt in 't groot alle modellen van carbure lampen, générateurs en lichtwerpers. Ook de ZWITSERSCHE CARBURE, welke 20 % meer gaz inhoud dan alle andere; voor de huislampen, in 't groot en in 't klein.

bij JULES JOORIS, Hoogpoort, 8, Gent.

Alleenlijk groothandel van

KAAS-KOFFIE-CHOCOLADE

LEON SEGAERT

Vaartstraat, 13-15-17, Gent (Dock)

GEHEIME ZIEKEN

De WITTE CAPSULEN VAN Dr DAVIDSON genezen radikaal zonder verwerfelling, op allen onderdom en bij beide geslachten, alle ziekten en ontsteken der Waterorganen, Blaas en Nieren, zooals Uitbloeingen, Witte Verliezen Pijnlijke verzeningen, Landeziekte, Steen, troebele, pijnlijke of onaangename Waters, Speen. Nooit geene misleiding; zelfs bij de ouderdommen en in de ergste gevallen. 5.40 fr. de doos Apotheker, 48, rue des Dominicains, Brussel. Depot in Gent: De Moor, 35, Burgstraat; Antwerpen: 68, Mercatorstraat

schoolzakken

met of zonder handvatten in de

VOLKSDRUKKERIJ

Hoogpoort, 29, Gent

Laat uw drukwerk vervaardigen in de « Volksdrukkerij » Hoogpoort, 29, Gent.

Huwelijkspapieren gratis

voor werklieden

Bureelen open alle zon- en feestdagen om 9 ure, Zwarte Zusterstraat, 18, Gent.

ENGELSCHE en RUSSISCHE PONEI TE KOOPEN zich te wenden Hundelgemschensteenweg, 433, Ledeberg. (13)

ACETYLEENGAS LAMPEN

VOOR

WOONHUIZEN en WERKPLAATSEN

KOOLSTOF (Carbure) in 't klein in 't groot en

EDUARD ROUWROY

(electricien)

Electriek bouwkundige

GENT, Cataloguestraat, 7

(BELFORT)

Electrieke installaties J.DT.

EXTRA MALSCHE BRUINE ZEEP

aan prijzen buiten alle concurrentie. — Algemeen dépot: Korte Kazernstraat, 7 Gent Men brengt te huis. (7)

CANADAS (Heusden)

TE VERKOOPEN 180 CANADAS

Zich te wenden tot Jules Poppe, Canzendries, Heusden.

WAGENSMEER - CARBURE

(per vat) (Zweedsch)

Beschikbaar aan voordeelige prijzen. Adres «DE PLOEG», Koornmarkt, Gent 's morgens van 9 tot 11 ure.

SODOLINE: beste zeeppoeder, aangenomen door alle groote wasscherijen, hospitalen en andere gestichten. Verrangt bruine zeep. 0.40 fr. de kilo. Bijzondere prijzen voor winkeliers en voortverkoopers. Algemeen depot voor Gent en omleggende, 51 Koornmarkt, Gent

INDIEN u meubelen te koopen of te verkoopen heb, wend u in volle vertrouwen bij Ch. Grymonprez, Brusselschen steenweg 87, Ledeberg.

IN- EN VERKOOP

van alle soorten LEDIGE ZAKKEN en EMBALLAGE. Jos. De Groeve, Hundelgemschen steenweg, 156, Ledeberg.

CHOCOLATERIE MODERNE

Bonbon Congolais en Bonbon Delice voor voortverkoopers. Brugschepoortstraat, 16, Gent.

GEHEIME ZIEKEN

Genezing door bijzondere behandeling door specialist.

Raadpl.: Zon-, dins-, Vrijdagen van 9 tot 12 u. GENT, 54, Savaanstraat, 54, GENT

DE OORLOG

is geene reden om uwe rechten niet te doen gelden in erfenis, echtscheiding, slechte betalers, huispacht, werkongevallen; zijt gij gestraft; wilt gij genade, enz. Aanvragen, smeekschriften, enz. aan duitsche overheid in duitsche taal. Raad kosteloos van 8-11 ure en 3-5 ure. 's Zondags, van 8-11 ure: Matthys, Zandberg, 8, te Gent.

MOEDERS!

Waarom één frank 75 betalen voor eene doos kindermeel als gij voor fr. 1.25 eene groote door EIERBLOEM kunt koopen? Daarmede zijt gij veertien dagen goed en waarborgt gij den goeden opgroei van uw kind. In alle kruidenierswinkels voorhanden.

Hoofdepot: Collin, Brabantdam, Gent.

GENT-BRUSSEL & VICE-VERSA

G.-C. De Baerdemaecker

BRUSSEL 9, Ulenstraat, 9 — COMMISSARIS-VERZENDER Huis gesticht in 1865 — GENT 27/31, Fiévétstraat

Regelmatige en rasse dienst door Motorbooten

Agent voor Gent: Wed. A. CASSAUWERS

Ladingskaai: Voorloopig DOCK ENTREPOT

Bureelen: 1, Schoolkaai, 1 (Dampoort)

IN BELGIE

Te Destelbergen

Waarde heer Opsteller van Vooruit,

Vrijdag heb ik met aandacht uw artikel «Te Destelbergen» van woensdag 27e dezer gelezen.

Ik durf verhopen dat U mijn antwoord zult gelieven op te nemen. Vooreerst breng ik oprecht hulde aan uw goede gevoelens voor de werkende klas, maar dat laat niet dat personen van andere politieke denkwijze, insgelijks het hart op de goede plaats hebben en al doen wat in hunne macht is om den droeven toestand waarin vele werkmansgezinnen en kleine burgerfamiliën verkeeren, te verzachten.

Ik zal, heer Opsteller, «Bruintje» niet het minste grove woord toesturen, maar op zijn geëerd schrijven punt voor punt antwoorden.

1. Wij hebben in 't Comiteit met Armnoch Gemeentebestuur het minste te maken.

2. Het Hulp- en Voedingscomiteit van Destelbergen is eene afdeeling van 't kanton Evergem. De kanton-voorzitter is M. Baron van Looo. Geheel onze handelwijze steunt op voorschriften door het hoofdcomiteit gegeven en de noodlijdenden hebben fichen door de heeren van Gent te Destelbergen opgemaakt. Volgens deze fichen verschaffen wij onderstand. Op 8 September werden onze boeken door eenen rekenplichtige van Gent nagezien. Uwe tegenwoordigheid heer «Bruyntje» zou mij zeer aangenaam zijn, en ik beloof U een gul onthaal.

3. Over het geval door het vrouwtje — zeg kloeke vrouw — aangehaald, ben ik aan U om mondelings de gewenschte uitleggingen te geven. Meer wil ik niet schrijven. Vandaag heeft ze opnieuw onderstand ontvangen.

Het spijt mij de woorden flikflooiers, mouwvagers, overbrengers, enz. te moeten herhalen.

Nooit is het minste woord politiek in onze zittingen uitgesproken en wees verzekerd, moest er geloofsonderzoek geschieden, er leden zijn die een einde zouden stellen aan zulke manier van handelen.

5. Wat aangaat heeren priesters die deel maken van 't Comiteit, daarover wil ik U juist inlichten.

Een geestelijke persoon, heer G. onderpastoor van Destelbergen, is lid van het Comiteit dat van 1 Februari bestaat — alle weken hebben wij zitting — sedert 18 April heeft M. G. de zittingen niet meer bijgewoond.

6. Geene vragen worden in 't gemeentebestuur ingediend; onze instelling is privaat en de klachten worden den zaterdag om 3 ure, van alle hulpbehoevenden, door ons aanhoord.

7. 't Comiteit geeft werk aan de Werkloozen, uwe inlichting is juist, 5 dagen 6 uren aan 20 cent. is 6 fr. Doch sedert 14 dagen is het 6 dagen 6 uren aan 20 cent. is 7,20 fr.

8. De heer J. Libbrecht, burgemeester, is de voorzitter van 't Comiteit niet. De werklieden worden door 6 leden werkstellig gemaakt, bestuurd en betaald en ik herinner mij niet dat M. L. zich met deze zaken bemoeid heeft.

De woorden « zoekt waar het beter is » schijnen mij dus heel verdacht. Ik wil niet besluiten dat deze woorden U niet zijn toevertrouwd, maar wij zijn ook reeds meer dan eens onrechtvaardig beschuldigd geweest door personen, die niet alleen ondankbaar zijn voor ware weldoeners, maar de schaamteloosheid zoo ver drijven in onze tegenwoordigheid uit te roepen: «Als wij vroeger 50 à 60 fr. inkomen per week hadden, is het niet te verwonderen dat wij nu met 20 fr. niet tevreden zijn.»

9. Het hulpgeld aan de soldaten wordt nu regelmatig betaald.

De werklieden winnende 6 fr. per week aan de grachten, ingeschreven op de fichen met 9 fr. moeten dus 3 fr. opleg ontvangen. Welnu, altijd verschaffen wij meer onderstand.

10. 't Toezicht van den toestand der kas is wekelijksch. Ik ontvang van den schatbewaarder de noodige gegevens om mijn proces-verbaal alle dinsdagen aan 't Comiteit te Gent te kunnen overhandigen.

11. De huisgezinnen bezoeken wij wekelijks bij het overhandigen der onderstandskaarten. Ieder lid heeft zijnen wijk.

12. Uwe preek. Christus zegde: spijst de hongerigen, kleedt de naakten, verzorgt de zieken, doet U eer aan, maar deze christelijke gevoelens, door Christus veropenbaard, zijn ook de onze. Niets is volmaakt op de aarde en alle comiteiten hebben tegen ondankbaarheid te kampen.

13. In de maat van onze maatschappelijke standplaats biedon wij sedert 35 jaren aan de arme huisgezinnen hulp en bijstand, en nu, in deze droeve tijden hebben de leden van ons Comiteit, zich boven de politiek verheffende, getracht, zooveel het mogelijk is, de ellende te lenigen, gedurende acht maanden zich opgeofferd en in den vollen zin van 't woord hunnen plicht gedaan.

Wil aanvaarden, heer Opsteller, de verzekering mijner oprechte gevoelens van eerbied.

VANDEPUTTE,
Schrijver van 't Hulpcomiteit Destelbergen.

ONS ANTWOORD

Dat ook bij anderdenkenden het hart op de rechte plaats zit, is waar. Reeds vele goede daden van dezulke hebben wij in ons blad bekend gemaakt. Doch ons onderzoek te Destelbergen laat ons toe eraan te twijfelen dat het Comiteit (buiten een of twee leden) uit die goede soort bestaat.

1. Pardon, het gemeentebestuur geeft toelagen, dus heeft het ook wat te zeggen en verantwoordelijkheid to dragen.

2. Alles gaat volgens 't regelment van 't Nationaal Comiteit. Maar dit regelment is zoo rekbaar dat het alle wegen voor misbruiken openstelt. Waar er honger is kan men de armen niet paaien met het woord regelment of zoo iets, maar alleen met eten.

3. Het feit was: in dit huisgezin was ellende; sedert verscheidene dagen at men er niets anders dan aardappels. En al stond dat huisgezin door maatschappelijke mistoestanden lager dan anderen, dan nog mag dit huisgezin geen honger lijden.

4. Ons spijt het nog meer! In uwe zittingen wordt geen politiek gebezigd. 't Kan waar zijn, doch zouden diegenen die met de uitdeeling en het opmaken der fichen zijn gelast soms niet aan politiek doen? Wij hebben bewijzen van vriendjes-feiten.

5. Hij maakt er deel van, en, in of buiten, hunne macht dringt toch overal door, — macht die zij dikwijls misbruiken, ook hier.

6. Volgt onzen raad en aanvaardt alle dagen klachten, want als b. v. een ondersteunde 's zaterdags te kort krijgt kan hij 's zaterdags nadien maar reklameeren, en er verloopen 14 dagen eer hij gelijk of ongelijk krijgt. In 't eerste geval betaalt men hun den achterstalligen onderstand niet.

7. Zooveel te beter winnen zij nu 7,20 fr.

8) Aangezien M. Libbrecht burgervader is, vader der inwoners, wenden de werklieden zich tot hem. Als gij zijne woorden niet formeel kunt logenstraffen zwijgt er dan over. Het woord van naarstige zwoegers is zoowel aan te nemen als van een burgemeester.

9 en 10. Dat schrijven wij ook; doch het achterstallige wordt dat betaald? Maakt het verslag openbaar, de bevolking mag het ook kennen.

11. Ziet eens rond en ondervraagt eens.

12. Doet dan uw best om die spreuk op te volgen, overtuigt uwe medeleden van het schoone ervan.

13. Dat zal elk Hulpcomiteit zeggen. Dat zijn ronkende volzinnen. Doch of de ondersteunden 't zelfde zullen zeggen, betwijfelen wij zeer. Doch U bezit, volgens uw schrijven, goede gevoelens en doet U eer aan, Dus, doet uw plicht.

BRUYNTJE.

* * *

Te Wetteren

DESORGANISATIE

In de laatste dagen is er van hoogerhand aangedrongen dat iedereen moet voorzien zijn van een paspoort.

Maandag laatst maakten vele personen van die gelegenheid gebruik om hunne paspoort te gaan halen. De heeren die het invullen verrichten zijn onderwijzers, burgers of gemeentebedienden, dus allen intellectueelen. Van af 8 1/2 ure stonden er een 100tal personen gereed, hetgeen spoedig verhoogde tot 200.

Het was enkel te 9 1/2 ure dat men de eerste ploeg binnen liet: een 20 tal personen. Om 10 ure een tweede ploeg, weer 20 man. Om 10 3/4 ure kwam men voor de derde maal opendoen; dan was men een vol uur bezig, met 7 man om 40 paspoorten te schrijven, dus voor ieder persoon 6!

Dat embêteerde het volk en er ontstond gedrang: agent en commissaris kwamen voor en een jongeling werd in de permanencie opgesloten. De duitsche militaire overheid kwam tusschen en een tijdje later werd de jongen in vrijheid gelaten.

Alle menschen spraken het de stadshuisbazen schande, niet eens eene regeling te kunnen brengen in zulke eenvoudige kwestie.

* * *

Uit Hamme

LAGE SPOTTERNIJ, BITTERE TELEURSTELLING

Reeds meermaals spraken we over de manier waarop men de moeders en vrouwen hier behandelt, die hunnen nood komen klagen, en niets vragen dan wat haar rechtmatig toekomt. Onze moeders houden moedig vol in haren eisch, daar zij met den dag steeds bitterder het noodgeween harer kinderen hooren en de hongerkrampen gevoelen.

Nogmaals zijn ze een paar malen bij den Burgemeester geweest, en op 24 September gaf hij haar nogmaals het gekende antwoord: er is geen geld!...

M. de Burgemeester, gij hebt deze wanhopige moeders nu weken lang met woorden gepaaid, steeds hebt gij haar wandelen gezonden zonder u om haren ellendigen toestand te bekreunen. Wij gevoelen te goed dat daar eenmaal niets meer aan te veranderen is, en gij voor goed doof blijven zult aan hare rechtmatige beden.

Wij hebben onzen plicht gedaan door er bijtijds uwe aandacht te roepen op den ellendigen toestand waarin deze weerlooze vrouwen met hare kinderen verkeeren. Haar burgervader, zijt gij aan uwe verplichtingen tegenover uwe «onderdanen» tekort gekomen, alle gevolgen kunt gij u aanrekenen.

Al uw geschrijf van « eerbied » en « gevoelen » tegenover deze ongelukkigen die gij in « Durme en Schelde » uitkraamt beteekent niemendalle, daar uwe daden hooger spreken.

Mocht er nog mogelijkheid zijn uw gedrag en daden te wijzigen, wij zouden het met vreugde aanstippen, zoolang dit niet gebeurd, blijven wij bij onze zienswijze: dat het eeno lage spotternij is aldus met vrouwen en kinderen te handelen.

Vrouw X...

* * *

Te Overmeire

MEER GELIJKHEID A. U. B.

Wij hebben hier ook een « amerikaansch magazijn » dat onder het bestuur staat van pastoor Pieters. Wie er een geldwinkel op na houdt, kan immers ook kruidenierswinkel houden.

Het gaat er hem daar nog al willekeurig naartoe! Heel dikwijls wil men er, — en bijzonderlijk de kleine menschen, — niet bestellen onder allerlei voorwendsels: dat het uur niet geschikt is, dat men moede is, dat alles kosteloos moet verricht worden, — alhoewel « men » beweert dat er 3 fr. per dag betaald wordt.

De « grooten » worden bevoordeeligd en wij kennen eene madame die 25 kgr, saindoux in eens kreeg, terwijl aan een huishouden waar 7 kinderen zijn, een half kilotje werd geweigerd.

Is dat niet wraakroepend!

* * *

Te Cruybeke

Door het gemeentebestuur werd verleden jaar de prijs van de patatten vastgesteld, eerst op 8 en later op 10 fr. de 100 kgr.; de tarwe aan 27 fr. de zak van 86 kgr. Daar werd echter door de boeren geen gevolg aan gegeven; ons gemeentebestuur zag daar niet naar om, en het de boeren hun gang gaan, wat voor gevolg had dat de patatten onkoopbijk werden voor de werkende klas.

Verleden winter waren er in onze gemeente schier geene kolen te verkrijgen dan aan ongehoorden prijs, — weer onmogelijk om koopen voor het werkvolk.

Onze afgevaardigde in het plaatselijk Hulpkomiteit deed daarop de vraag kolen te verschaffen aan de arme bevolking. Er werd hem geantwoord dat de voorzitters der twee comiteiten beslist hadden 100 ton te bestellen; 60 ton voor gemeente, armbestuur, kerk en Duitsche bezetting. Over de andere 40 ton moest nog beslist worden.

Onze gezel vroeg dan om meer kolen te bestellen om ze in 't klein te kunnen verkoopen aan de werkende klas, aan inkoopprijs. Hun antwoord was: wij mogen den kleinen handel niet benadeelen! Een goede les voor de werkers.

Nu mogen die drie of vier kolenverkoopers geene kolen opdoen. Dan waren wij verplicht kolen te koopen tegen 50 fr. of nog meer per ton. Nu dat de gemeente de kolen kan bekomen aan 35 fr. scheppen zij ons af, met te zeggen dat zij daardoor den kleinhandel benadeelen!

Gezien wij door tusschenkomst van het comiteit geene uitkomst verwachten, hebben wij het volgend schrijven gericht aan het College van Burgemeester en Schepenen.

Mijnheeren,

Wij nemen de eerbiedige vrijheid ons in naam van gansch de werkersbevolking tot U te wenden voor wat betreft de kolen- en patattenkwestie. Reeds dikwijls hebben wij ons afgevraagd hoe de werklieden het moeten aan boord leggen om vuur te maken gedurende de wintermaanden, gezien de kolenprijzen gedurig verhoogen. Kolen koopen met den onderstand van het hulpcomiteit, is voor hen totaal onmogelijk. Op de gemeenteoverheid berust de plicht, te zorgen dat er brandstof binnenkomt, om zoodoende de werklieden in de gelegenheid te stellen in het klein te kunnen bestellen gedurende den winter.

Ook iets over de patatten.

Er dienen door de gemeente maatregelen genomen te worden om de woekerprijzen, van verleden jaar, te keer te gaan.

De gemeente zou van nu af aan, de patatboeren moeten verplichten eenige zakken af te staan aan de gemeente, aan redematigen prijs, om die later, als er gebrek aan patatten komt, te verkoopen aan de arme bevolking.

Wij hopen, Mijnheeren, dat ge U met die dringende kwestie zult bezighouden en verwachten een gunstig verloop.

Het bestuur der afdeeling der Werkliedenpartij.

Die brief is gestuurd den 29 Oogst; wij zijn reeds eene maand verder en tot op heden kregen wij geen antwoord!

H. F.

* * *

Te Denderbelle

VADERLANDERS, VAN DRIE ELLEN VOOR EEN FRANK

Het rijk, katholiek, een kruisbraaf gemeenteraadslid, wier godvruchte dame den treurige moed had eenige weken geleden van hare armste huurster een pas verkregen franksken af te bedelen, is kwaad als een getergde os omdat 't blad Vooruit die menschlievende daad kenbaar maakte.

Na verscheidene malen tot zelfs in het huis Gods bij de sukkel te hebben aangedrongen ten einde hare achterstallige huur (15 fr.) te betalen (iets wat voor dit schaap totaal onmogelijk was) zegde de dame bitsig tot de arme sloor: «Waarom moest ge dit allemaal aan 't publiek vertellen?»

Zou men niet zeggen, lezers, dat madame begrijpt hoe weinig moedig het is tegenwoordig zoo te handelen? En, vervolgde ze: «Wanneer ge geen geld hebt om uwe huishuur te betalen waarom dan gaat ge niet bedelen bij rijke lieden?»

Zou men verduiveld uit zijn vel niet springen bij het hooren zulker woorden? Als madame niet eischend ware opgetreden, moest het mensch niet bedelen. Ten andere het bedelen is verboden, op gevaar van ingerekend te worden, en niet zelden wordt, als toemaat, men den schoonen naam van « schooier » naar het hoofd geworpen.

Eilaas! erger is het sinds nog geworden.

Mijnheer, moê zijnde te vragen is dol van gramschap bij den heer Vrederechter geloopen, twee maal moest de sukkel voor de magistraat verschijnen, waarna ze het bevel kreeg van den lieftallige huisjesmelker, hare huishuur te betalen ofwel op 16 September haar huisje te verlaten.

Had dit heerschap de permissie zoo te handelen, of wilde hij zich zelf recht doen weder varen?

Hoe het ook weze, zonder de tusschenkomst van het Weldadigheidsbestuur ware de sukkel verplicht geweest met haar kind onder den blooten hemel te slapen, iets wat het hondje van mijnheer nog niet eens verplicht is te doen.

Hoe teergevoelig voor die kristene zielen. En zulke lieden durven zeggen: «'t blad Vooruit heeft ons gelasterd!»

Schande, driemaal schande voor de hartelooze rijken, welke door den geldduivel zijn bezeten, en voor wie de wraakroepende zonde: verdrukken van armen, weduwen en weezen, thans een alledaagsch werkje is geworden, aangezien ze maar bij hunnen pastoor dienen te loopen, om daar vergiffenis te bekomen. Ter dorpplaats moet een standbeeld opgericht worden ter eere van hem die sinds hij zijn coffre-fort vol goudstukken heeft, niet eens meer weet in wat broekje hij vroeger heeft gestoken.

SAM.

* * *

Te Kortrijk

AARDIGE BEWEEGREDENS

Wij zijn er niet erg op gesteld met Moeder Justicia in aanraking te komen, maar er doen zich somtijds dingen voor die iemand daartoe verplichten, en zulks is met ons 't geval geweest.

Een virtuoos in welgemanierdheid wilde zijne bekwaamheid op dit gebied tegenover ons ten toon spreiden. Gedurende die oefening liet hij zich woorden ontvallen waardoor onze eerlijkheid geraakt was en we daagden « 't Strontje » voor 't gerecht.

Daar werd ons, door een drietal getuigen ter ontlasting van den beschuldigde, aan 't verstand gebracht, dat de woorden, waarvoor we rechterlijke vervolgingen inspanden, niet uitgesproken werden, en het moet wel echt zijn, *want die getuigen zijn werklieden die onder zijn toezicht staan.*

De heer advokaat van den beschuldigde, een zeer achtenswaardig man, maar een volbloed klerikaal, lapte natuurlijk een deuntje af op denzelfden toon. (Hoe kon het anders?)

Wij verdedigden ons, zooveel het op de rechtbank van enkele politie *mogelijk en toegelaten is*, waarop de heer advokaat zich geërgerd in den zadel wierp om een stormloop te wagen en op scherpen toon volgende prachtige argumentatie ten beste gaf:

« *M. Coole, in de eerste plaats, moest zoo kittelachtig niet zijn, hij die in zijn blad iedereen van 't snoer geeft, zelfs de magistratuur niet spaart,* » waardoor van 't str...proces een politiek proces gemaakt werd.

Met uw verlof, heer advokaat, als we van 't snoer geven, kunnen diegenen die er van krijgen ten minste zeggen dat zij het verdienen. Uw uitval ten onzen opzichte zal enkel dit voor gevolg hebben, *dat we zekere advokaten, wanneer ze zullen volharden in hun optreden tegenover de werklieden, eveneens van 't snoer zullen geven.*

Wat de magistratuur betreft, die is voor ons geen relikwie waarvoor we in heilige aanbidding staan; wij hebben 't recht hare houding goed of af te keuren, en dit doen we steeds met de meeste onpartijdigheid.

In de gerechtszaal waren we niet alleen die den uitval van den heer advokaat misplaatst vonden. Zelfs de vrederechter deelde die meening.

Dit kan M. de advokaat op zak steken, tot eeuwig aandenken aan eene gelegenheid die hij liet voorbijgaan om geen onzin uit te kramen.

EENE LIEFTALLIGE MAMZEL!

Op Overleie woont eene zeer christelijke mamzel, die in de Recolettenstraat huizen staan heeft, waar in een dezer eene vrouw woont die een kind harer zuster kweekt, terwijl haar echtgenoot zijn leven waagt voor 't vaderland.

Die vrouw moet malgré bongré huishuur betalen, en de kwezelachtige eigenaarster was zoo stout den sleutel van de deur te nemen, dien zij evenwel op het protest der vrouw teruggaf.

Ze moest maar dit kind niet kweeken, zegde mamzel.

Kweekt gij het dan, ge weet toch niet wat aanvangen met uwe centen. En om daarvan iets te geven voor werkeloozen, of de vrouwen en moeders, wier echtgenooten of zonen hun bloed vergieten voor 't land, daarvoor zijt ge toch niet te vinden!

Is dit nu eene handelwijze tegenover eene arme vrouw, vanwege iemand die heele dagen de trappen der kerk platloopt?

Ge zoudt u moeten schamen, mademoiselle! Laat de menschen met rust. Als ze geld genoeg hebben om eten te koopen, wat nu niet 't geval is, zult ge de rest krijgen voor huishuur. Maar in afwachting, volgt den raad van uwen goddelijken meester: *Hebt de armen lief!*

JOS. COOLE

* * *

Te Ingelmunster

« VOORUIT'S » VERVOLGERS

Wat onbeschaamde streken gerokte manneu, in 't hart van Arm Vlaanderen, nog durven uitrichten, gaat alle gedacht te boven.

Of hun stielke al dan niet eerlijk is, kan hun weinig schelen; alle middelen zijn goed om ons blad «Vooruit» te vervolgen en te belasteren.

Volgende staalken is nog een bewijs ervan:

Dinsdag bemerkte onze verkooper dat een onderpastoor afspionneerde waar «Voorgende gesprek ving aan:

Daar dit reeds de week te voren, op een andere wijk, door dien zelfden onderpastoor was gedaan, vertraagde de verkooper zijn gang. Ziende dat het onderpastoorken benevens zijn «brevier», nog een calepin in de hand had, bood hij hem zijn potlood aan om hem behulpzaam te zijn.

De pastoor bleef verbluft staan en 't volgende gesprek ving aan:

Verkooper: Mijnheer de onderpastoor, het is reeds de tweede maal dat gij mij achtervolgt; wat moet ge van mij hebben?

Onderpastoor: Ik zal nog achter u komen, en moet weten waar ge de slechte gazette «Vooruit» binnen draagt en verkoopt.

Verk.: Zijt ge waarlijk, als volwassen mensch en geestelijk man niet beschaamd, zoo te werk te gaan? De Phariseeërs en Joden dezen zulks met Christus ook, en gij moet dit best weten, want dit leert ge zelve. Ten andere «Vooruit», de werkmansgazet bij uitnemendheid is hier binnen en gij krijgt ze er toch niet meer uit! Doch 't is weinig moedig wat gij doet.

Onderpastoor: Ik doe wat ik wil, en met uwe gazet zoudt ge hier moeten uitblijven. Zoudt gij voor een stuk van Vijf franken meer, voor « de anderen » niet willen met gazetten gaan?

Verkooper: Wat denkt gij misschien, dat ik een Judas ben, en voor dertig zilverlingen mijne klasse wil verkoopen of verraden. Voor niets ter wareld kunt gij dat van mij verkrijgen. Wat «Vooruit» aangaat, ik protesteer tegen uwe gezegde dat het eene slechte gazet is. Of zijn het somtijds «goede» bladen, zooals «Het Volk» dat schrijven dierf: « Dat kristelijke ouders en echtgenooten moeten jubelen, in vreugde en fierheid, als hunne zonen of mannen, op 't slagveld gestorven zijn. »?

Onderpastoor: Ge hebt niet goed gelezen.

Verk.: Ah! ja 't zal dat zijn. Doch ik ben heel zeker van het feit; ik heb het tienmaal gelezen en herlezen, en het aan katholieke ouders laten lezen wier kinderen gesneuveld zijn.

Onderpastoor: (niet meer wetende, van wat hout pijlen maken.) Wij doen veel voor de arme werklieden en geven veel, zeer veel weg aan deze...

Verkooper: ...iets wat niet heel moeilijk is, na het van anderen gekregen te hebben. Van giften van Jan en alleman, zelfs van ongeloovigen, hebt gij u meester gemaakt, en geeft naar 't u lust, bijzonderlijk daar, waar men voor U in 't stof wil buigen. Bewijzen met de vleet zijn er ongelukkiglijk in dezen tijd al te veel. Met iemand's anders geld en goed, zou ik ook veel kunnen weg geven, en dit nog daar, waar 't meest noodig is.

Doch daar wringt de schoen met, mijnheer. Ons blad «Vooruit» brengt licht op Ingelmunster, en het is juist datgene dat gij en de uwen vreest. Vandaar uwe vervolging. En weet het goed: « Loontje komt vroeg of laat om zijn boontje » 't zal niet eenwig oorlog blijven. Houd U dit voor gezegd!

De verkooper ging eene herberg binnen, en 't onderpastoorken slibberde al trekhielend weg.

We vernamen dat deze Mijnheer Carbonnez heet.

Wat hem met een neus zal doen staan is dat in Ingelmunster onze verkoop stijgt; wij zijn er reeds aan 95 abonnés per dag, zonder de afzonderlijke verkochte nummers te rekenen.

Ingelmunsternaars, sedert «Vooruit» hier binnen is gekomen, is er al heel wat verandering gekomen, niet waar?

Hoe meer gij uw best doet voor «Vooruit» hoe meer verbetering er komen zal.

AAN ONZE LEZERS VAN INGELMUNSTER, EMELGHEM, ISEGHEM EN ROESSELAERE.

Door omstandigheden, onafhankelijk van den wil der verkoopers, komt «Vooruit» sedert eenigen tijd zoo regelmatig op tijd niet meer.

Dat eikeen beseffe dat in dezen tijd het vervoer der bladen, heel moeilijk is.

Onze verkoopers doen al wat mogelijk is, om op tijd 't blad te bestellen, en vragen niet beters dan de lezers vroeg te kunnen bedienen; maar ijzer met handen breken, dat gaat niet.

Wij verzoeken tevens vriendelijk, den Zondag, zooveel mogelijk gepast geld gereed te leggen, anders wordt den verkooper te veel tijd ontnomen.

H. D.

* * *

Te Luik

DE VOORDEELEN DER COOPERATIEF GEDURENDE DEN OORLOG

Niet altijd begrijpen de menschen al het nut der samenwerking. Maar nu mogen zij zich tevreden achten eene eigene instelling te bezitten.

Van vóór de oorlogsverklaring verhoogde de bloem die in magazijn voorhanden was, van 30 op 70 centiemen den kilo. En de kruidenierswaren begon men ook reeds duurder te verkoopen.

In de « Populaire » konden de leden integendeel al de voorhanden zijnde koopwaren aan de oude prijzen bekomen. Ah! hoeveel niet-leden hebben niet getracht er ook bediend te worden! Vooral gewezen leden kwamen met oude lidboekjes afgestoken, maar het hielp niet. Die hebben sedert dien nog dikwijls de gelegenheid gehad hun ontslag te beklagen!

Dan kwam de broodkrisis. Terwijl men voor al de bakkerijen der stad stond te vechten om aan een slecht brood te geraken zoodanig dat de policie er op alle oogenblikken moest tusschen springen, kwamen onze leden op hunne duizende gemakken hun brood halen.

Daar Luik het eerst door den oorlog beproefd werd, was de financieele toestand er ook het moeilijkst: alle banken waren gesloten; de fabrieken die nog werkten, betaalden met bons, evenals diegenen waar er niet gearbeid werd, maar hunne werklieden met voorschotten steunden.

(Er waren te Luik verscheidene fabrieken die hunne werklieden financieel ondersteunden. Nu zijn er nog altijd drie of vier die volhouden, onder andere bij Chaudoir, kopergieter te Grivegnée, waar men 20, 30 à 40 fr. per maand trekt volgens het talrijk huisgezin; bij Englebert, waar men nog immer half loon betaalt — dit fabriek heeft een personeel van 1800 arbeiders, het is militair bezet en men heeft er nog niet gewerkt.

Dus in alle fabrieken werd er met bons betaald, maar die worden gewoonlijk door de handelaars geweigerd.

En het is nogmaals de « Populaire » die al de bons van fabrieken en gemeenten aanvaardt, zelfs van niet-leden.

Toen wij in het begin op rantsoen gesteld werden was dit 250 grammen, dus veel te weinig.

De « Populaire » deed brood van Holland komen. En terwijl het volk tot 1 frank voor een kilo supplementair grijs brood moest betalen, kregen onze leden het voor 45 centiemen.

Nu kunnen onze leden ook wit brood bekomen aan 55 centiemen den kilo.

Bij ons wordt niet gespeculeerd: zoolang eene koopwaar in het magazijn voorhanden is, wordt ze aan denzelfden prijs verkocht.

Een komiteit zetelt bestendig en heeft goed zijn werk, ook voor het aanvaarden van nieuwe leden.

A. V.

TE GENT

Kamer van Koophandel en Fabrieken van Gent

Lijst der brieven van Holland gekomen en niet afgehaald:

Amandia. — Anthierens. — Baertsoen. — Buysse. — Broeker frs. — Bogaert M. — Brackman Oscar. — Buyle-Hulstaert. — Banque de Gand. — Banque de Flandre. — Courtens-Van Lede. — Cnockaert Gust. — Comptoir Cokes. — Cloostermans et Cie. — Cassiers. — De Clerck M. De Buck. — De Haene A. — Dedapper Cie. — Deuninck J. — De Waegenaere-Damman. — De Baerdemaecker M. — De Somer Fr. — Delarue Cardon. — De Meyer Jean. — De Cock Jules. — De Maertelaere L. — De Beule L. — De Rudder F. — De Backer-De Schryver. — De Winne-Maes. — De Meester Fl. — De Raeve frs. — De Puysselaere J. — Alexis Daclière. — Maurice De Clerck. — De Schryver-Joos. — De Smet frs. — De Staute H. — De Budt H. — De Wild J. — De Bruycker. — De Brabant L. — De Smet-Duvivier. — Elze. — Fournier A. — Filature du Rabot. — Filature du Roygem. — Goester E. — Goossens frs. Gyselinck Leonard fils. — Goeman. — J. Haagemans. — Heyndrickx Auge. — Huileries et Raffineries de la Lys. — Haerens Aug. — Haché Ed. — Haerens et Wille. — Kuyk. — La Lys. — Lucardie Cie. — F. Lagrange. — Legiest F. — Jules Losy-Cnudde. — Lek. — Linière Gantoise. — Moulins du Bassin. — G. Maes. — Monckarnie Ph. fils. — Motte frs. — Maenhout Lucas. — Naus et Cie. — Nicaise Maurice. — Ouwerkerke. — Praet E. — Parès. — Reynvoet E. — Rossel. — Octave Suys. — Slock Marie. — Soudan Th. — Spae Fr. — Spaens R. — Thienpont Alfons. — Toeffaert. — Temmerman Ch. — Usines des Moulins. — Vandeputte. — Van Hecke. — A. Vercauteren. — E. Vanderhaegen. — L. Vande Waele frs. — Van Herreweghe J. — Engelina Vercauteren. — Van Avermaete. — Van Coppenolle Ed. — Van Hoecke M. — Vermaercke-De Meyer. — J. Vandenpoel. — Vanden Heede H. — Van Neve-Dauwe. — Verbauwen Ch. — Van Speybroek Tr. — R. Van Laethem Cie. — Vermeire Louis. — Vandeweghe V. — Vermeulen P. — Louis Van Houtte. — Vergaelen J. — Vanderhaegen F. — Van Hecke Ach. — Van Bel P. — Waelraeven H. — Wille-Haems. — Wulteputte.

Hulp aan krijgsgevangenen

Bagattenstraat, 6bis, te Gent.

Er wordt den belanghebbenden ter kennis gebracht dat de kantieenen aan de volgende krijgsgevangenen zijn aangekomen:

Zonder nummer Gosthals Henri. — Z. n. Pyck Maurice. — Z. n. Verriecke Casimier. — 1765 Costeur Cyrille. — 2272 Lampart Henri. — 2284 Chiaitor Jan. — 2284 Leyns Achille. — 2293 Lehelstraete Théophile. — 2295 Lehelstraete Théophile. — 2445 Maistriaux Gaston. — 4822 De Clercq Pieter. — 7934 Allart Oscar. — 8293 Van den Bossche Achiel. — 8296 Hutsebaut Jules. — 8299 Nollet Emiel. — 12618 Goedertier Léonce. — 13490 Schotte Honoré. — 15413 Schotte Honoré. — 15771 Neuchard Julien. — 18001 De Meulemeester Jérôme. — 18031 Van Haeltert Arm. — 19427 Templaer. — 19724 Bride Jozef. — 20472 Van Thourschout Cam. — 26623 Wesemael Alfred. — 26629 Alloncius Philem. — 26703 Roegiers L. — 27020 Van Holle Jan. — 28745 Deneys Georges. — 28747 Crapion Henri. — 30743 Georges. — 36358 Sierens Cyril. — 38023 Cambier A. — 38052 Vekernaer Edouard. — 38078 Van de Putte Fred. — 38103 Varsebroucq Henri. — 38179 De Timmerman Ed. — 38194 Billen Armand. — 38317 Leman L. — 38349 Rombaut Gustaaf. — 38424 Claeys Georges. — 38430 Varsebroucq H. — 38447 De Rycke Jan. — 38471 Pieters Louis Charles. — 38493 D'Hondt Hector. — 38501 Duvillers Gustave. — 38548 Baert Théoph. — 38558 Bouez Héliodore. — 38566 Buysse Phil. — 38568 Buysse Phil. — 38616 Bogaert Abel. — 38687 Tollebeke Alph. — 38692 Deneys Georges. — 38714 Colpaert Edouard. — 38746 Landeloos Remi. — 38755 Grypdon Jules. — 38779 Ebo Achiel. — 38934 Canepeel Florimond. — 38951 Van Landeghem Em.

38430 Varsebroucq H. — 38084 Varsebroucq H. — 40475 Van Holle Jan. — 41348 Cte. Karel de Kerkhove. — 42767 Volkaert Jules. — 43765 Grandgagnage. — 45507 Billen Armand. — 45574 Torck. — 45636 Hubert Charles. — 45725 Op de Beeck Jan B. — 45759 Dujardin Domien. — 45818 Lammens Adolf. — 45880 Martens Achille. — 45964 Mortier David. — 45993 Hilderweerd Maur. — 47442 Pinon Léon. — 49229 Carbonnelle Julien. — 51255 Ledoux Maurice. — 59456 Mathys Léopold. — 80196 Gelas Emiel. — 80904 Van Durm Méd. — 80215 Boderez Gustaaf. — 82209 Van de Vilde Pieter. — 82605 Balthazar E. — 82643 De Maesschalk Bern. — 82650 Van Ootegem J. — 83811 Crosset Jules. — 82377 Delille Aug. — 82962 Storme R. — 82975 Coppens Hector. — 83898 Monpère Louis. — 84474 Lemaere L. — 84494 Four Eugeen. — 85139 Herssyn L. — 85152 Gevaert Jan. — 85185 Koll Armand. — 85219 Mistian. — 85416 Billiet G. — 85302 Oppeel Remi. — 85310 Van Holderbeke Alph. — 85319 Van der Haegen R. — 85322 Van Bunderen Aug. — 85325 Van der Veeken Ed. — 85330 Van den Daele Cyriel. — 85437 De Neve René. — 85358 Suys Maurits. — 85361 Versteegen. — 85375 De Clercq Henri. — 85376 De Klerck. — 85377 De Maesschalk B. — 85379 De Bruycker Aug. — 85380 De Groote Aug. — 85400 Van Driessche Al. — 85417 Bouillart Jan. — 85424 Desmet Achiel. — 85434 De Jaeger. — 85430 Drissens. — 87528 Demeester Henri.

87555 Buysse Oscar. — 87556 Cambier A. — 87597 Van Doornefeld Em. — 87608 Van Vynck René. — 87609 Cannoot Aug. — 87628 Claerman Louis. — 87692 Canepeel Fl. — 87750 De Rouck Gentil. — 87817 Vanbiesbroeck. — 87835 Geyssen Camiel. — 87965 Bohez Ch. Louis. — 88112 Taelemans Henri. — 88137 D'Hooge Maurice. — 88158 Verleyen E. — 88235 Lenoble Hector. — 88239 Van de Verre Aug. — 88256 Vangansberghe R. — 88258 Van de Vyvere G. — 88424 Mels Emiel. — 88425 Brys Frans. — 88433 Coenye Oscar. — 88447 Galiegne Ad. — 89263 Deneys Georges. — 89280 Willems Maurice. — 91020 Bral Pierre. — 91102 Verbeke. — 91114 Vanderlinden Achiel. — 91123 Piens Gustave. — 91151 Van der Meersch Jean. — 91251 Heerens Cyriel. — 91298 Hugelier Hector. — 91311 De Meyer Michel. — 91337 Famay Evariste. — 91338 Roggeman Jules. — 91371 Heffinck Daniel. — 91434 Broecke. — 91437 Blick Bernard. — 91452 De Pourcq Jules. — 91449 Desmet Alph. — 91504 Gallens Th. — 91563 Van Haecke Aug. — 91579 Zwaankaert René. — 91691 De Brauwer M. — 91745 De Brandt E. — 91762 Boute Julien. — 91834 Bouny Jean. — 91866 Eeckhout R. — 91898 Lambue Alph. — 91949 Van Wemmel. — 91998 Lemeur Jos. — 92000 Slock Pierre. — 93803 Proost Joseph — 94042 Slock Pierre. — 94045 De Beul Adolphe. — 94055 Verlegen Ed. — 94059 De Meyer Alph. — 94062 Cordy Michel. — 94073 Christis Teoph.

94096 De Timmerman Ed. — 94099 Laureys Pierre. — 94105 Bodrez Gustave. — 94289 Martens Achiel. — 94291 Vandriessche Camiel. — 94294 Baert Julien. — 94434 Depoorter Ed. — 94448 Clayes Maurice. — 94475 Dauwe Emiel. — 94498 Schauwaecker Paul. — 94513 Vandekandelaere A. — 94519 Vindevogel Evarist. — 94536 Hergo Gaston. — 94559 Mertens Corneille. — 94603 Vercamer Florent. — 94675 Vander Eecke Jean. — 94721 Hertleer Jules. — 94727 Borgoujon. — 94740 Thonon. — 94744 De Cock. — 94745 De Bruyne L. — 94768 Helderweird Maur. J 94807 De Ryck Jean. — 94811 De Vreese. — 94829 Depaepe. — 94909 Velaert Alph. — 94913 Desaegher L. — 94952 Legein Emiel. — 94975 Baert Joseph. — 95010 Braeckman R. — 95033 Borgoujon. — 95048 De Muyter Joseph. — 95054 Clayes Maurice. — 95071 Hautson Albert. — 95081 Depraet. — 95083 Gaessart Aimé. — 95101 Stevens P. — 95107 Prypdon Jules. — 95193 Bernard Florent. — 95152 Maes Alph. — 95175 Van Speybroeck R. — 95231 Stockman L. — 95234 Dauwe César. — 95261 Legein Emiel. — 95312 De Maegt L. — 95384 De Clercq Henri. — 95391 Vanden Hende Maur. — 95411 Barbe Oscar. — 95419 De Maeger Bavo. — 976150 Verbeecken Cyriel. — 96717 Vermeirsch Fer. — 96718 Debacker Cyriel. — 97502 Bovyn Jules. — 97513 Rombaut Gus. — 97516 Van Vossel Cyr. — 97534 Van Bossuyt P. — 97550 Pyck Maurice. — 97551 Onleesbaar.

97564 Colpaert Henri. — 97604 Slock Pieter. — 97616 Van Meulebroeck Al. — 97654 Farceville Henri. — 97662 Vroman R. — 97690 T'Jolle Remi. — 97700 Vansteenkiste Odile. — 97708 Vanparys Cyrille. — 97735 Verdonck Ed. — 97740 Colombier. — 97776 Van Handsaeme Achiel. — 97781 Oosterlinck Camiel. — 97789 Stoop Hector. — 97802 De Caluwe Cam. — 97807 Demon Léon. — 97808 De Nul Gustaaf. — 97814 Desadeleir Charles. — 97821 De Wulf Henri. — 97826 Goossens Cyriel. — 97832 Lannoo Léon. — 97836 Mertens Corneille. — 97838 Poulet Oscar. — 97850 Vael Jan. — 97891 Van Doorselaer Th. — 97917 Van de Velde A. — 97920 Kesbeke Camiel. — 97925 Sleeuwaert Remi. — 97923 Van der Sypt P. — 97938 De Langhe Polydoor. — 97942 Duyck Jan. — 97950 Meulewater Victor. — 97959 Vanderstraeten Fl. — 98065 Debbout Maur. — 98109 Baeckelandt R. — 98130 Lannoi Lev. — 98159 Caekelberghe. — 98177 Callens R. — 98186 De Vylder. — 98196 Devogelaere R. — 98203 Deceuninck Jules. — 98207 Van den Broucke Alph. — 98208 Blancke L. — 98223 De Block Ch. — 98229 Boone René. — 98237 Onderbeke Ivo. — 98245 Heede August. — 98249 Meulewaeter Vict. — 98281 Boesman Octaaf. — 98290 Vanquickelberghe Jules. — 98323 Despaye Henri. — 98374 Thonon. — 98405 Van den Beegel Aloïs. — 98460 Pieters Ch.-Louis. — 98489 Van Acker A. — 98465 Wulgaert E. — 98467 Willems E. — 98481 Vandenberghe Ivo. — 100931 Castelein Alph.

111376 De Coninck Désiré. — 111359 D'Hoker Albert. — 111374 Merchiers Germain. — 113462 Vermeersch Jan. — 114630 De Lille Aug. — 114830 Van Dommelé Gabr. — 114833 Clauwaert Remi. — 114938 Derey Prosper. — 115511 Dekesel Théop. — 115517 Vincent Médard. — 115524 Gheeraet F. — 115587 Balthazar. — 115590 Schotte H. — 115606 Vergucht Cyrille. — 115626 Verdievel Frans. — 115627 Seynaeve Richard. — 115630 Van Thourout Henri. — 115639 Van Hulle C. — 115640 Coene Louis. — 115643 Van de Putte Edouard. — 115648 Verstraete René. — 115700 Bruneel Basile. — 115703 Roegiers Louis. — 115710 Van Bastelaere Cyrille. — 115720 Hutschaut. — 115727 Van Hassebrouck. — 115728 Van der Bauwhede Jules. — 115736 De Luycker Camiel. — 115742 Merens Emiel. — 115748 Van Ooteghem Jules. — 115752 Beeckman Gustaaf. — 115755 De Bosscher Léon. — 115756 De Bruyne Oscar. — 115757 De Keyser Raym. — 115777 Deneys Georges. — 115781 Vanhove Jérôme. — 115816 De Block. — 115818 Verheeke. — 115825 Buysse Emiel. — 115826 Hemelsoet H. — 115833 Capers Camiel. — 115834 Dewiet Emiel. — 115867 Desmet René. — 115883 Persoons Léop. — 115887 De Pauw Cyrille. — 115892 Brackeveld Léon. — 115917 Crêteur Aug. — 115921 Van Parys Honoré. — 115922 De Backer Alph. — 115924 Oppnel Remy. — 115925 Janssens Remy. — 115928 De Bucker Léon. — 115938 Van de Woesteyne A. — 115942 Coumans Jozef. — 115955 Van Maele Jules. — 115961 Onleesbaar. — 115964 Van Damme Gustaaf. — 115967 Morez Jozef.

115979 Glorieu Cyriel. — 115980 Wittebrood Emiel. — 115981 François Léon. — 115983 De Moor Maur. — 115994 Goethals Jules. — 115995 Banckaert Ed. — 115997 Van de Walle Alph. — 115998 Van Ottendyck A. — 118862 Biot Edmond. — 120185 Decock Frans. — 140853 Lambrecht Aloïs. — 140862 De Pamelaere Al. — 140872 Piette Alfred. — 140874 Van Loo Oscar. — 142204 Callens Jean. — 142012 Wallyn Hoct. — 142020 Verween Henri. — 142023 Van Imschoot F. — 142035 Veere R. — 142080 Knokaert Camiel. — 142118 Duthoit Jules. — 142155 Van Kerkhove Cyr. — 142175 Decoen Gust. — 142180 Wylske Prosp. — 142186 Van den Hove Fr. — 142190 Van Hecke. — 142214 Gyselinck René. — 142240 Vanhazebrouck. — 142247 Van Wynsberghe Oct. — 142265 Rachez Gaston. — 142283 Deltour Richard. — 142288 Lafaut Alph. — 142324 Bollaert. — 142325 Bohez Ch. Louis. — 142333 Debaets Al. — 142351 Cackebeke Joseph. — 142345 Debouverie Cam. — 142349 Van Moorlegem. — 142371 Maenhoudt Alph. — 142383 Clairet Charlemagne. — 142432 De Bruyne Jules. — 142458 Coldre Julien. — 142457 Clayes Alph. — 142481 Alluin E. — 142497 Bernaert Arthur. — 142498 Berlemont Julien. — 142501 Herreman Maur. — 142507 Samson Camiel. — 142526 Heurion Julien. — 142517 Desmet Gust. — 142514 Slock Camiel. — 142528 Bral Cyriel. — 142534 De Timmerman Ed. — 142538 De Vuyst Oscar. — 142542 De Clercq Jean. — 142549 De Roeck Fr. — 142560 De Bruyn Théoph. — 142575 De Bruyn Leopold.

142584 Van Volsem Alph. — 142587 Maes Cl. — 142602 Billiet G. — 142636 Debbelaere Léon. — 142647 De Vuyst J. — 142674 Lammens Ad. — 142686 Tracher M. — 142703 Rooms Fr. — 142714 Smesman Rich. — 142720 Wylocke Prosper. — 142739 Oppnel Remy. — 142741 De Klerck Théop. — 142755 Theirlinck Fernand. — 142756 Baeckelandt. — 142760 Desmedt J. ed. — 142766 Sengier Arm. — 142769 Depourcq Jules. — 142841 Stockman Léop. — 142855 Schepens Aug. — 142899 Duthoit Julien. — 142918 Martens Achil. — 142923 Tollebeke Alph. — 142935 Rogiers Hect. — 142970 Merlevende Cyriel. — 142999 Capelle C. — 145534 Pieters Jean. — 145536 Philibert J. — 145554 Demoor Leon. — 145628 De Witte. — 145634 De Waele Remy. — 145639 Vermoortel Aidor. — 145651 Privost Alph. — 145670 Colpaert Henri. — 145682 Van den Berghe A. — 145687 Van Wagenberghe. — 145689 Bogaert H. — 145693 Vincent Médard. — 145698 Boutinck J. — 145705 Foutenoy Camiel. — 145706 Spitael Jean. — 145709 D'Hoore Joseph. — 145713 Leloup Cyriel. — 145715 Deconinck Désiré. — 145717 Leloup Camille. — 145780 De Backer Frans. — 145808 Maertens Hector. — 145812 Desmet Emiel. — 145822 Notebaert Michel. — 145824 Notebaert Michel. — 145848 Van Cheluwe Pierre. — 145855 Deconinck Ad. — 145867 Quintyn Charles. — 145869 Lambrecht Al. — 145899 Four Eug. — 145914 Copers A. — 145939 Roggeman Jules. — 145940 Troch Th. — 145958 Van Hoecke Mad.

145960 Colman Jules. — 145966 Hysman Léon. — 146005 Buysse Camiel. — 146007 De Boecker Georges. — 146039 Heungens Léon. — 146045 Mortier Fl. — 146069 Geutrie Octaaf. — 146095 Landeloos Remy. — 146111 Lippens Henri. — 146125 Noé Charles. — 146127 Grunewald. — 146159 Geerinck Michel. — 146172 Dupré Jozef. — 146202 Vandeele L. M. — 146219 Foutenoy Camiel. — 146235 Van Gasbeeck Henri. — 146242 Goederier Léonce. — 146250 Goessens Séverin. — 146251 Van de Cruysse Aug. — 146272 Vermeulen Firmin. — 146277 De Reuse Rich. — 146301 Lammens V. — 146330 Desmedt J. Ed. — 146339 Welvaert Ernest. — 146341 Van Holle Gust. — 146348 Van Kerckhove Gustaaf. — 146353 De Grave Henri. — 146360 De Beule B. — 146367 De Buck Georges. — 146390 De Vuyst J. — 146309 Four Eug. — 146402 Parmentier Gustaaf. — 146403 Crêve A. — 146405 Jonckheere Hyp. — 146420 Roggeman Jules. — 146426 Troch Théop. — 146451 De Bouvre J. — 146455 Genbrugge Cyriel. — 146477 Desnoeck. — 146481 Delprande Ch. — 146500 Van de Vyver Camiel. — 149402 Cornu Jozef. — 149409 Van Puyenbroeck Alph. — 149424 Ebo Achille. — 149428 Duchem Victor. — 149444 Willems Cyriel. — 149452 Dauwe Cesar. — 149468 Gysens Maur. — 149476 Van Wynsberghe. — 149477 De Greve Pieter. — 152513 Haeck Ch. — 152528 Wortelé Alph. — 152531 De Feirdt Aimé. — 152534 Werbrouck. — 152536 Buseyne Gustaaf. — 152539 Ampe Phil. — 152553 Coppens Cam. — 152554 Cornelis Alidore.

152556 De Bouver René. — 152566 Vlerick Cam. — 152571 Boesman Octaaf. — 152579 Loonens Octaaf. — 152580 Polfliet Albert. — 152584 Kellens Jozef. — 152593 De Meulenaere H. — 152621 Fabry Gustaaf. — 152633 Somerlinck Jan. — 152636 Trachez Maurice. — 152635 Vangheluwe Emiel. — 152636 Carteur Henri. — 152644 Lagaert Gustaaf. — 152653 Rasschaert Aug. — 152657 Schollaert Gust. — 152663 Van den Bossche Rem. — 152679 Thienpont Frans. — 152686 Roegiers Emiel. — 152694 Lovaert Emiel. — 152699 Moerman R. — 152709 Bostyn Henri. — 152711 Devier Albert. — 152712 Thuysbaert Frans. — 152714 Van den Broucke V. — 152715 Longnepée Emiel. — 152716 De Choug Ch. — 152722 Van Hulle Alph. — 152732 Wauters Art. — 155406 Lippens Gaston. — 152683 Fréderick Pieter. — 152741 Van Durme Aurèle. — 152749 Vincent Méd. — 152750 Erozen Jules. — 152753 Audenaert Théop. — 152755 Roels Léopold. — 152760 De Waele Fred. — 152769 Kerkhove Michel. — 152773 Depaepe Maur. — 152774 Baronheid Léopold. — 152791 Ebo Achille. — 152794 Verdonck Abel. — 154081 Van Roelen Pieter. — 154774 'T Jouck B. — 155224 Heyens Pieter. — 155226 De Cocter Jozef. — 155236 Pieters Louis Ch. — 155243 De Vreese Lionel. — 155247 D'Hertoge Gustaaf. — 155250 Eeckhout Alph. — 155273 Desmet Maurice. — 155278 De Zutter Rich. — 155296 Haezelbrouck Jules. — 155302 Van de Sype J. B. — 155303 Vansande Jan. — 155306 Van Hauwermeiren Teohp. — 155319 Buysse Ph. — 155334 De Wulf Sam. — 155357 Vercamer Fl. — 155363 Smacke Georges.

155409 De Schepper Emiel. — 155434 Van Dorpe Prosper. — 155439 Martens Kamiel. — 155446 Allart Oscar. — 155459 Ringoel Filemond. — 155479 De Rudder Cyriel. — 155480 Desmedt J. — 155482 Van Petoghem Jules. — 155509 Carbonnelle Julien. — 155514 Nolf Ch. — 155515 Poulet Oscar. — 155521 Van Handsaeme Achiel. — 155548 Packet Celeste. — 155552 Van de Velde August. — 155560 Rottiers Oscar. — 155554 Van Huffel J. — 155557 Van den Hecke Ch. — 155578 Bral Pieter. — 155663 Fauconnier René. — 155674 Vereecke August. — De Baets Emiel. — 155686 De Block Marinus. — 155694 Hutsebaut Gust. — 155705 Looibond Robert. — 155708 Vlaeminck Pieter. — 155716 Rykaert Alf. — 155720 Van Overloop S. — 155592 Clayes Georges. — 155595 Van Gheluwe Pieter. — 155597 Herteleer JulesH 157002 Van Watermeulen Pieter. — 157016 Huyghe Jules. — 157019 De Bruyne Frans. — 157040 Crommelinck Jules. — 157069 Schietecatte Remy. — 157084 Vereecken A. — 157092 Beernaert Emiel. — 157098 Braeckman Dil. — 157105 Cathenis Jan. — 157107 Clayes Gustaaf. — 157108 Onudde Leon. — 157115 Delgreve Georges. — 157121 De Lannoy Henri. — 157142 Haerens Emiel. — 157147 Herssens Gon. — 157152 Adriaenssens Gust. — 157158 Bauters Julien. — 157160 Brugman Alph. — 157160 Cabie Constant. — 157164 Casteleyn Firmin. — 157172 De Coorman Richard. — 157184 D'Hondt Karel-Louis. — 157191 Govaert Cyriel. — 157195 Kiekens Polidoor. — 157197 Langevaert Karel. — 157201 Mathieu R. — 157213 Smetryns Jozef. — 157220 Van Boven Jozef.

157229 Van Gansberghe Leon. — 157236 Van Lysebettens Kamiel — 157246 Verschraegen Alf. — 157247 Verween Hendrik. — 157260 Roegiers Achiel. — 157270 Tuybens Jozef. — 157271 Van Botthem Jozef. — 157276 Van Imschoot. — 157278 Van Nieuwenhuyse Oscar. — 157284 Vermeersch Jan. — 157288 Vlaminck Louis. — 157289 Willaert Gaston. — 157316 Ghyselinck Kamiel. — 157320 Lekens Emiel. — 157323 Moortgat Emm. — 157332 Ghedelaux Karel. — 157335 De Vos Medard. — 157341 Clerick Evarist. — 157344 Martens Kamiel. — 157346 Thattheeuws Gustaaf. — 157377 Rovier Albert. — 157390 Tiellien Emiel. — 157391 Baert Pieter. — 157396 Billiet Georges. — 157407 De Wilde Louis. — 157426 Moens Cesar. — 157436 Raes Karel. — 157444 Schopens Germain. — 157458 Van den Broeck René. — 157459 Van den Driessche Arthur. — 157464 Van de Velde August. — 157465 Van de Velde Remi. — 157478 Van Magerode. — 157483 Verbauwhede M. — 157501 Delannois Art. — 157510 Freson Jan. — 157511 De Vriendt Odile. — 157529 Barbier Albert. — 157535 De Clercq Alf. — 157552 De Wolf Gust. — 157563 Hendrickx Jan. — 157572 Mortier Florimond. — 157593 Van der Meersch Ad. — 157595 Vandensteen Va. — 157605 Van Lancker Theofiel. — 157614 Wynant Polidoor. — 157630 Berwouts Alf. — 157642 Chambon Ant. — 157652 Coudyser Alfred. — 157664 De Ghendt Gust. — 157681 De Vos Bernard. — 157698 Hendrickx Od. — 157699 Heugens Leo. — 157707 Arbydt Michel. — 157716 Boncou'Benoui. — 157728 Stockman Leopold. — 157858 De Lamour A. — 157769 Verplancken Achiel.

157774 De Backer Fl. — 157790 Van der Cruyssen André. — 157792 Van den Broecke N. — 157799 Van de Casteele Em. — 157807 Bayens Théop. — 157820 Verbrugge Aloïs. — 157821 Hendricks Arth. — 157822 Braeckman Ed. — 157825 Kuskens Léon. — 157826 D'Hadamus J. — 157829 Desmet François. — 157830 Janart Gilbert. — 157838 Vervaet Léopold. — 157841 Depestel Laurent. — 157842 Vansande Jules. — 157845 Tuybens Jozef. — 157853 Billen Arm. — 157865 De Backer Simon. — 157866 Buysse Ph. — 157903 Van Mosseveldo K. — 157913 Praet Achiel. — 157934 Van Oostende Jos. — 157936 Vertriest Jules. — 157942 Beirlandt Cyriel. — 157943 Vermouth Jules. — 157949 Terlinck Fernand. — 157956 Cosyns Jan-Baptiste. — 157958 Ruyssinck E. — 157959 Verschelden. — 157961 Delannois Art. — 157962 Van de Velde Jules. — 157967 De Vreese Edouard. — 157971 Kerkhof Jérôme. — 157999 Blervack Gustaaf. — 159161 Dolaege Henri. — 159166 Campe Filemont. — 159169 Dekock Alph. — 176401 Boderez Gustaaf. — 176412 De Smet Edouard. — 176414 De Wandel Aug. — 176416 Eeckhout Bern. — 176418 Raes Gustaaf. — 176423 Dierick Cyriel. — 176429 Grypdon Jules. — 176445 Van Onsern. — 176450 Haedens Vital. — 176464 Van de Putte César. — 176467 Verniers Victor. — 176468 Onderbeke Ivo. — 176486 De Gees Jozef. — 176498 Wille René. — 176498 Van Holderbeke Alph. — 177142 D'Heggere Henri. — 177166 Antheunis Bruno. — 177165 Van den Bossche Alph. — 177243 Thienpont Théop. — 177254 Verstraete René. — 177265 Van Overbeke A.

177281 Van Haverbeke H. — 178053 Dejonghe Maurice. — 178061 Van de Vyver Alix. — 279749 Defraene Jozef. — 220018 De Meyer Louis. — 220020 Meuleman L. — 220026 De Rycke Jacques. — 222041 De Meyer Gentil. — 220043 Nicaise Ernest. — 220044 Prove Léon. — 220047 Vermeulen Alph. — 220048 Van der Donck A. — 220051 Van de Maele Henri. — 220054 Naessens César. — 220057 Clays Edouard. — 220061 Denen Jules. — 220062 Van Dommele G. — 220064 De Muyter Jozef. — 220069 Cnudde Léon. — 220074 Deceuninck Em. — 220076 Douck Jules. — 220077 De Bruyne. — 220083 Van Vlierberghe. — 220097 Jacques Théoph. — 220104 Bruggeman Ph. — 220112 Colpaert Jules. — 220113 Cools Ch. — 220119 Constant (Cabie). — 220133 Pluym Jules. — 220157 Steur Achiel. — 220158 Wyngaert Léon. — 220162 De Roever Emiel. — 220168 Duym Oscar. — 220198 Covent Oscar. — 220196 Van de Sompel Ch. — 221018 Van Assel Ed. — 221024 Kegels Egide. — 221027 Legers Jules. — 221043 D'Havé Camiel. — 221051 Willems Bruno. — 221063 Verhofstadt R. — 221078 Verdicht Camiel. — 221081 Van Herke Rich. — 221084 Van Impe Théop. — 221086 Van Keer Baziel. — 221090 Van Puyenbroeck Prosp. — 221094 Van de Voorde Edm. — 221117 Wandels Constant. — 221139 Leyman Hector. — 221250 Meeus Emiel. — 221165 Mortier Maur. — 221166 Bylle Jozef. — 221176 Parmentier F. — 221178 Parmentier F. — 222179 Sys Adolf. — 221187 Porthals Jozef. — 221190 Warke Jozef. — 221214 Decadt Art. — 221035 Haentjens Théod.

221210 De Gryse F. — 221235 Van Heule Emiel. — 221200 Bansir Prosper. — 221244 Ettinger Edouard. — 221246 Van der Cruyssen A. — 221253 De Kimpe Désiré. — 221276 Vugge Georges. — 221281 De Rycke Edoua. — 221296 Verspeeten F. — 221301 Roos Remy. — 221309 Costeur Théop. — 221326 D my. — 221309 Costeur Theop. — 221326 De Fruyt Aug. — 221339 Declercq Raoul. — 221344 Brichord A. — 221367 Coessens Joseph. — 221386 Gevaert J. — 221399 Steur Achiel. — 221403 D'Hoest Cyriel. — 221405 Vancauwenberghe. — 221406 De Rotteleur Nestor. — 221417 De Clercq Achiel. — 221429 De Dycker Jean. — 221430 Bilbaut Pierre. — 221454 Baele August. — 221476 Janssens Adolf. — 222001 Meulenberg Edouard. — 222012 Carlier Albert. — 222018 Blois Julien. — 222042 De Meyer Leon. — 222047 De Poortere Michel. — 222048 Deschaepmeester R. — 222050 De Timmerman Ed. — 222078 Gentier Ch. — 222080 Hortegonne Joseph. — 222091 Onnaert Frans. — 222125 Desmet Achiel. — 222141 Lammens Emiel. — 222149 Ramon Corn. — 222159 Heyneman Alph. — 222165 Van Ackerman Ad. — 222169 Van den Haute G. — 222188 Coeves Ch. — 222206 Van der Heyden A. — 222219 Termotte Robert. — 222224 Capelle Georges — 222225 Max Michel. — 222228 Van Hecke A. — 222269 Delrave Pierre. — 222277 Pannecouck Victor. — 222282 Bouez Heliodor. — 222284 Allart Fréderick. — 223102 De Prez Hector. — 223131 Blanquaert Em. — 223186 De Graef Arm. — 223204 Eeckhout Raymond. — 223205 Ernst Albert.

223221 Claerman Louis. — 223227 Decock Leon. — 223230 De Roose Arthur. — 223234 Bosmans Frans. — 223260 Stryvers René. — 223271 Pauwels Théod. — 223286 Mathieu Robert. — 223294 Standaert Theop. — 226109 De Wilde Pierre. — 226086 Molyster Cyriel. — 226116 Dierick Louis. — 226163 Van den Bosch Arth. — 226169 Van Gansberghe Léon. — 226308 De Bel Maurice. — 226377 De Meulenaere Cam. — 226452 Van de Velde Adolf. — 246481 Deconinck Jules. — 226494 Dubois Joseph. — 226554 Moreels V. — 226563 Van den Houdt Ach. — 226576 Dierick Jean. — 226580 Voet Désiré. — 226606 Van der Haegen H. — 226617 Thienpont Rich. — 226622 Saegeman Gust. — 226633 Amerlynck Gust. — 226653 Van Geest Pol. — 226669 De Cock Léon. — 226708 Van den Broeck Jos. — 226713 Van Havermaet R. — 226726 Boel Edouard. — 226748 De Meyer R. — 226752 Warren (Rd. Père). — 226758 De Langhe Edouard. — 226774 Bauters Henri. — 226782 Van Heuverswijn Isidoor. — 226795 Van de Velde Henri. — Pascal F. — 226924 C. — 226860 Delafontaine Maur. — 226989 Samyn Jérôme. — 235321 De Meulemeester Arth. — 235326 Herman Alph. — 239378 Decock H. — 239388 Daemers Pieter.

Alten-Grabow. — Baekelandt Joseph; Baert Oscar; Cromhucke Guidon; De Borggraeve Prosper; Declercq Théophile; Dedeystere Victor; Desmet Gustave; De Rycke Aug.; De Rycke Adolphe; De Vrieze Maurice; Duymlaegher Gentil; Fourdin Harold; Gistelinck Antoine, komende van Munster; Goethals Camille, komende van Münster; Janssens Lucien; Labath, komende van Senne; Labiaux Emile, komende van Minden; Lams Felix, komende van Sennelager; Mathéuws Jan, komende van Mersburg; Moerman Michel; Schatteman M.; Scherrens Gustave; Snauwaert Camiel; Staelen René, komende van Wahn; Toye Gustave (2 pakken); Van kemsche Frans; Vande Sompel André; Verheyde Robert, komende van Johannisburg; Vernier Victor; Verstraete Jules; Vervliet Pieter; Volckaert Albéric, komende van Münster.

Baden-Etelsen-Moor. — Burssens Jules; Dierickx Cyrille; Vandenbroecke Nicolas.

Blankenburg. — Tramaseur.

Rockelsesser-Moor. — Audenaerde François Leon (2 pakken); Baetens Bernard; Catrie Jean; De Neve René; Fiers Jérôme; Gevaert Jean; Oppeel Remi; Roegiers Louis; Rosseel Prosper; Vande Veire Auguste; Westelinck P.

Celclager. — d'Udekem d'Acoz Charles; Keukeleire Albert; Mys Omer (2 pakken); Picard Joseph; Staals Robert; Van den Bussche René; Vande Meirssche Paul; Van Ryckemem.

Köln. — Denys Henri.

Essen-Borbeck. — Martens Camille; Moerloos Edouard.

Frankfurt. — Boesmann Emile.

Friedrichsfeld. — Caese Leonard; De Baeremacker Jules; Delpierre Alphonse; De Ryckere Edgard; Dobbelaere Leon; Dupont Louis; Parcke Henri; Op de Beeck Félix; Seigneur Louis; Six Jules; Steyaert Joseph; Van Bustel Désiré; Verheggen Theophiel.

Giessen. — Caus Henri; Hollevoet Oscar; Mesdagh Remi; Opdenberg Jos.

Güstrow. — Baeten Achille; Biebauw Camiel; De Belie Petrus; De Vilder Frans, komende van Göttingen; Dickburg Henri, komende van Giessen; Drion Jules; Hoste Ernest; Lams P.; Van Daele Yvon; Van de Kerckhove August; Van Waes Edm. Willems Maurice, komende van Giessen.

Havelberg. — Verwaerde René.

Holzminden. — Verhegge Edmond.

Hülsen. — De Bosscher René.

Ingelstadt. — Bernard Jean.

Lübeck. — Capart Joseph; Fernande François; Mispelaere Jules; Vanderhaege Urbain, komende van Havelberg.

Magdeburg. — Debbaut (2 pakken); Mathieu Robert; Scouvemont Marcel; Verstocken G.

Münster. — Brochard François; Mortier Frans.

Parchim. — Cuvelé Hyppolite; Cools Alfons; De Wilde Maurice; Hirschmann Leopold; Van Baudeyke G.; Van Gothem René; Van Durmen Emile.

Sennclager. — Bernaert Abbé; Clément Auguste; De Jaegher Leopold; De Stroeper Charles; De Witte Médard.

Soltau. — Belpaire Amaury; Boderez Gustave; De Vleschauwer Jos.; Herman Isidore; Lemoine Louis; Van Coppenolle Fl.; Vandenheuvel Joseph; Verstuyft Henri; Verween Henri.

Soltau (Bomhte). — Borremans Alphonse; Bursens Victor; De Cock Prosp.; D'Haese Aloïs; Hoogenye Theophile; Schmit Jean; Tioncqo Emile; Vanden Abeele Angelus; Vanden Dorpe O.

Soltau (Cassebrück). — De Rudder Henri.

Soltau (Diepholz). — Braeckman Richard; Tweehuyzen Gérard; Vanden Bossche Auguste; Vansteen Constant.

Soltau (Edewecht). — Braet Camille; Brassine Jules; De Baere Emile; De Naeyer François; Gyselinck Hector; Keghels Guillaume; Marcel Henri; Verhegge Maurice; Waelkens Alhponse!.

Soltau (Grossen-Weder-Moor). — De Bruyne Leon (2 pakken); Voets Firmin.

Soltau (Hakenmoor). — Verdonck Alfred.

Soltau (Hecstenmoor). — De Brauwer Maurice (3 pakken); De Vreese Eduard; Foulon ,Alphonse; Galland Emile; Sierens Cyrille.

Soltau ((Lamstedt). — Desmit Edmond; Steenhaut Albert; Van Beversluys Alfred; Van Vlierberghe Charles; Vermeulen Petrus; Vlaminck Raymond.

Soltau (Lichtenhorst). — Assez Henri; Desmet Médard; Houze Auguste; Neyrinck René (2 pakken); Vanden Driessche Edm.; Van Landegem Emile; Vercoigne Emile.

Soltau (Schneeheide). — De Brandt Emile; Fameay Evariste; Lamarge O.

Wittenberg. — Antroux Jean; Decoster Arthur.